

ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาล
ศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

นางสาวปณัฐฐา จันทรบุณยจันทร์

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยปทุมธานี

พ.ศ. 2560

**The Guardian's Satisfaction on Early Childhood Education of
Anubansriwattanawittaya School office of Primary
Education Sa Kaeo district 2**

Miss. Panutta Chanboonchan

**A Research Paper Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education
Pathumthani University**

2017

หัวข้อ	ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
อาจารย์ที่ปรึกษา	
ชื่อผู้ศึกษา	นางสาวปณัฐา จันทน์บุญจันทร์
หลักสูตร	ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อหาระดับและเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนผู้ปกครองนักเรียนปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 159 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) ใน 6 ด้าน จำนวน 35 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการศึกษา

1. ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก และด้านการบูรณาการการเรียนรู้เป็นอันดับสุดท้าย

2. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมแตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ไม่แตกต่างกัน

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษาได้ทำให้ผู้ศึกษาได้รับแนวทางในการศึกษาหาความรู้และประสบการณ์อย่างกว้างขวาง ทำให้งานนิพนธ์นี้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ปรากฏรายนามในสารนิพนธ์ฉบับนี้ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำงาน

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

คุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบเป็นเครื่องตอบแทนพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนบุคคลในครอบครัว ครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาอบรมสั่งสอนให้มีความรัก ความเมตตา และประสิทธิประสาทวิชาความรู้ แก่ผู้ศึกษาจนสามารถทำสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

นางสาวปณัฐา จันทร์บุญจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพประกอบ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
สมมุติฐานในการศึกษา	3
ขอบเขตของการศึกษา	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	4
นิยามปฏิบัติการ	4
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร	8
ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร	16
การจัดการศึกษาปฐมวัย	25
บริบทของโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา	49
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	56
กรอบแนวคิดในการศึกษา	60
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	61
3 วิธีดำเนินการศึกษา	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	63
การสร้างและทดสอบเครื่องมือ	63
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การวิเคราะห์ข้อมูล	65
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	79
สรุปผลการศึกษา	79
อภิปรายผล	81
ข้อเสนอแนะ	85
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก	94
ภาคผนวก ก. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	95
ประวัติผู้ศึกษา	103

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	62
2 จำนวน และร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	68
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 โดยรวม และรายด้าน	69
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม	70
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	71
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	72
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการบูรณาการการเรียนรู้	73
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2 ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	75

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก	76
10	เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกวุฒิการศึกษา	78

สารบัญญภาพประกอบ

ภาพประกอบที่	หน้า
1 ทักษะทั้ง 5 ในการบริหารสถานศึกษาของ เดรก และ โรว์	16
2 กรอบแนวคิดในการศึกษา	60

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระแสพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารี ทรงปาฐกถา เรื่อง การศึกษาของผู้ด้อยโอกาส ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตรวันจันทร์ที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 มีใจความสำคัญว่า การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้ และมีคุณสมบัติต่างๆ ที่ช่วยให้คนอยู่รอดในโลกได้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมส่วนร่วม ดังนั้น หากจะดูคุณภาพการศึกษา จึงควรดูที่เป้าหมายปลายทาง คือ คุณภาพของผู้จบการศึกษาว่าจะต้องมีความรู้ ทักษะ และคุณสมบัติต่างๆ อย่างน้อยต้องครบถ้วนตามที่หลักสูตรกำหนด เนื่องจากการพิสูจน์คุณภาพผู้เรียนที่จบการศึกษาต้องอาศัยเวลาดังนั้นกระบวนการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน จึงเป็นสิ่งที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง ผู้มีส่วนได้เสียและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าเมื่อบุตรหลานจบการศึกษาสถาบันแห่งนั้นๆ แล้ว จะเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ตลอดจนสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้าไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549)

การพัฒนาเด็ก ซึ่งเป็นอนาคตของของชาติจะต้องเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงก่อนวัยเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา ซึ่ง 0-5 ปี ทั้งนี้เนื่องจากเด็กวัย 0-2 ปีหรือเรียกว่าวัยทารกควรได้รับการเลี้ยงดูอบรม กล่อมเกลาจากครอบครัวอย่างใกล้ชิด เพราะเป็นช่วงที่เด็กมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วทุกด้านเพื่อเป็นรากฐานพัฒนาการทางสติปัญญา จิตใจ และบุคลิกภาพ ตลอดจนลักษณะนิสัยพื้นฐานต่างๆ การพัฒนาดังกล่าวจะต่อเนื่องมาถึงวัยก่อนเข้าเรียนคือช่วงอายุ 3-5 ปีซึ่งเป็นวันที่เด็กออกจากบ้านไปสู่สถานศึกษา การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา และเป็นจุดเริ่มต้นของการศึกษาในระดับต่อไปรวมทั้งเป็นการเตรียมตัวที่จะเป็นคนไทยที่มีคุณภาพในอนาคต เด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (เด็กปฐมวัย) เป็นช่วงอายุที่มีอัตราของการพัฒนาการสูง ถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ดี และถูกต้องตามหลักจิตวิทยา และหลักวิชาการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เด็กจะมีพัฒนาการได้เต็มตามศักยภาพ จากทฤษฎีองค์ความรู้เรื่องการพัฒนาการเด็ก และการพัฒนาสมอง รวมทั้งงานวิจัยต่างๆที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยสรุปได้ว่า ช่วงเวลาที่สำคัญและจำเป็นที่สุดในการพัฒนาสมองคือในช่วง 5 ปีแรกชีวิตเด็กที่ไม่ได้รับการเลี้ยงดูและพัฒนาอย่างถูกต้องในช่วงนี้เมื่อพ้นวัยไปแล้ว โอกาสทองเช่นนี้จะไม่หวนกลับมาอีกด้วยเหตุนี้ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูผู้เลี้ยงดูเด็กต้องมีความรู้ความเข้าใจตระหนัก

ถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กในช่วงวัย 0- 5 ปี ต้องสามารถเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ พัฒนาเด็ก ให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ (วรรณธิดา วงษ์สาจันทร์, 2551 : 1)

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม – วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจต่อทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคมความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้ปกครองกับครอบครัวของเด็ก ซึ่งเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมาผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกัน รับผิดชอบ หรือเป็นส่วนหนึ่งที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องกานร่วมกัน ดังนั้นผู้สอนจึงมิใช่จะแลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองเท่านั้น แต่จะต้องให้พ่อแม่ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ทั้งนี้มิได้หมายความว่าให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้กำหนดเนื้อหาหลักสูตรตามความต้องการ โดยไม่คำนึงถึงหลักการจัดที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ , 2546 : 5-7)

โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้จัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กระดับปฐมวัยในการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ของเด็กระดับปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ในปัจจุบันนี้ผู้ปกครองหันมาสนใจในการจัดการศึกษาและพัฒนาการเด็กปฐมวัยกันมากขึ้น โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่านักเรียนชั้นปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น ทุกปี ผู้ปกครองมีวุฒิการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกัน รวมทั้งสภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่ในครอบครัวของผู้ปกครอง การอบรมการเลี้ยงดูเด็กระดับปฐมวัยในแต่ละพื้นที่ย่อมแตกต่างกัน ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การบูรณาการการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้

ของเด็ก และความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ซึ่งผลศึกษาในครั้งนี้จะนำไปพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพในด้านการจัดการเรียนการสอนต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยและพัฒนาในด้านครูผู้สอนให้ดียิ่งขึ้นในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อหาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยจำแนกตามวุฒิการศึกษาของผู้ปกครอง

สมมติฐานของการศึกษา

ผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 แตกต่างกัน

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ซึ่งทำการศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2560 ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ด้านดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มุ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามแนวคิดของหลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 5-7) ซึ่งจำแนกได้ดังต่อไปนี้

- 1.1 ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม
- 1.2 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก
- 1.3 ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
- 1.4 ด้านการบูรณาการการเรียนรู้

1.5 ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

1.6 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2560 รวมประชากรทั้งสิ้น 265 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 159 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน, (Krejcie and Morgan, 1970 : 608)

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และจนแล้วเสร็จ ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - มิถุนายน 2560

3.2 เก็บรวบรวมข้อมูล ภายในเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม 2560

3.3 วิเคราะห์ข้อมูล สรุป และอภิปรายผล ตั้งแต่เดือนกันยายน 2560 – ตุลาคม 2560

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

การศึกษาค้างนี้จะมีประโยชน์ในเชิงปฏิบัติการและเชิงวิชาการ ดังนี้

1. เป็นแนวทางในการส่งเสริมความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

2. เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

นิยามปฏิบัติการ

ในการศึกษาค้างนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดนิยามปฏิบัติการไว้ ดังนี้

1. ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง ความรู้สึก ความคิด ความต้องการของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ใน 6 ด้าน ดังนี้ คือ

1.1 การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัย และประสบการณ์ของเด็กมุ่งเน้นพัฒนาการเด็กทุกด้านเป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ พัฒนาเด็กให้รู้ลึกเป็นสุขในปัจจุบันมิใช่เตรียมตัวสำหรับอนาคต

1.2 การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก หมายถึงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน สภาพแวดล้อมที่สะอาด มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสม

1.3 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กหมายถึงผู้สอน มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการพัฒนาเด็กอย่างมาก ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้ หรือสั่งให้เด็กทำ มาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดสภาพแวดล้อมและการเรียนรู้ของเด็ก

1.4 การบูรณาการการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย โดยยึดหลักการบูรณาการที่ว่า “หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์” ให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลาย กิจกรรม หลากหลายทักษะหลากหลายประสบการณ์ อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ

1.5 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก หมายถึง ผู้สอนจะต้องสังเกต และประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็ก ได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ จากการสังเกตพัฒนาการ ข้อมูลเชิงบรรยาย การรวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง

1.6 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็กหมายถึง ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กช่วยกันพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน

2. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ทำหน้าที่เลี้ยงดูนักเรียน อาจเป็นบิดา มารดา หรือญาติพี่น้องที่ให้ความอุปการะเลี้ยงดูนักเรียนระดับปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

3. วุฒิกการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครองนักเรียน แบ่งเป็น 2 ระดับ ได้แก่

3.1 ระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย

3.2 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป

4. นักเรียนระดับปฐมวัย หมายถึง นักเรียนอายุ 4-5 ปี ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยปี พุทธศักราช 2546 ใน โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2560 ในระดับชั้นอนุบาล 1-2

5. โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา หมายถึง โรงเรียนบ้านอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 มีนักเรียนจำนวน 265 คน โรงเรียนเปิดสอนตั้งแต่ชั้นระดับอนุบาล 3 ขวบ – ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษารั้่งนี้ ผู้ศึกษามุ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

- 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร
- 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
- 1.3 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ
- 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

ส่วนที่ 2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

- 2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร
- 2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
- 2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ส่วนที่ 3 การจัดการศึกษาปฐมวัย

ส่วนที่ 4 บริบทโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา

ส่วนที่ 5 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 6 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ส่วนที่ 7 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร

มีผู้ให้ความหมายของการบริหารไว้เป็นจำนวนมากส่วนใหญ่มีความหมายคล้ายคลึงกัน

ความหมายของการบริหาร

การบริหารคำว่า “การบริหาร” มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ มีผู้ให้คำจำกัดความของคำว่า การบริหาร (Administration) ไว้มากมายและแตกต่างกัน ไปตามแนวทางที่นักบริหารแต่ละคนได้ศึกษาไว้ เช่น

วิโรจน์ สารรัตนะ, (2548 : 12) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การโดยอาศัยหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ เช่น การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม ในกรณีหน้าที่ทางการบริหาร นักทฤษฎี อาจจำแนกแตกต่างกัน เช่น Fayol จำแนกเป็น 5 หน้าที่ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การสั่ง การ การประสานงาน และการควบคุม ส่วน Gulick จำแนกเป็น 7 หน้าที่ คือ การวางแผน การจัด องค์การ การจัดบุคลากร การสั่งการ การประสานงาน การรายงาน และการงบประมาณ เป็นต้น

วิเชียร วิทยอุดม, (2548 : 17) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

จันทร์านิ สงวนนาม (2549 : 26) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการแนวทางการดำเนินงานอย่างมีระบบของผู้บริหารอันเกี่ยวข้องกับกิจการต่างๆ ที่มีความ เกี่ยวข้องระหว่างกัน เพื่อความสำเร็จของเป้าหมายที่ต้องการการบริหาร โรงเรียนประถมศึกษา เป็นการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆที่เกิดจากความร่วมมือกันเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม เป็นการดำเนินงานที่มีเป้าหมายสำคัญ คือการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ

ธีระ รุณเจริญ, (2550 : 12) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการของสังคม อย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นกับกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่เข้าร่วมกันเพื่อกระทำกิจกรรมอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายตามที่ได้กำหนดไว้

ศิริพร เจริญศักดิ์, (2556 : 23) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารคือการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลโดยอาศัยทรัพยากรเทคนิคและกระบวนการต่างๆที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามกระบวนการบริหาร

จากความหมายของการบริหารที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงพอสรุปได้ว่า การบริหารคือ การที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง และเป็นศิลปะในการทำ กิจกรรมต่างๆ จนเป็นผลสำเร็จ เป็นงานที่ปฏิบัติกับ บุคคลโดยอาศัยกลุ่มคนหรือรายบุคคลตลอดจนเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารใช้อำนาจโดยศาสตร์หรือศิลป์ อีกทั้งทรัพยากร

ต่างๆ มาจัดดำเนินการโดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบ รวมทั้งทักษะเทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตามเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษาซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศ โดยถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในขณะนี้ และได้มีนักการศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องการบริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษาไว้ดังนี้

วิชัย มีระหันนอก, (2547 : 12) ได้สรุปความหมายการบริหารโรงเรียนว่า เป็นกระบวนการทางสังคมที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องร่วมมือกับบุคลากรภายในโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ชาญชัย อัจฉินสมาจาร, (2552 : 6) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาว่า หมายถึง ความที่พยายามจะสั่ง ณะ และผสมผสานความพยายามของมนุษย์ ซึ่งมีจุดรวมอยู่ที่ จุดหมายปลายทาง หรือเป้าหมายบางอย่าง การบริหารเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารใน องค์การ ซึ่งมีหน้าที่สั่งให้ความสะดวกในการทำงานของกลุ่มที่มีวัตถุประสงค์เดียวกัน

ธีระ รุญเจริญ, (2553 : 31) ได้ให้ความหมายของการบริหารการศึกษาว่า หมายถึง การดำเนินงานด้วยกระบวนการที่หลายคน เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาทุกด้านจนบรรลุตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสามารถพัฒนาตนเอง พัฒนาอาชีพ พัฒนาสังคม ให้ดำรงชีวิตในสังคมเป็นไป ด้วยความสงบสุข

ัชชมา เทพวรสุข, (2553 : 18) ให้ความหมายการบริหารงานโรงเรียนว่า เป็นการการ หรือจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนของกลุ่มบุคคลหรือผู้บริหาร โดยใช้กระบวนการบริหารงานและทรัพยากรต่างๆ ในโรงเรียน เพื่อให้งานการศึกษาของโรงเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่กำหนด โดยสามารถวัดความสำเร็จ ได้จากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

อภิษดา มะกรครรภ, (2553 : 17) ได้สรุปความหมายการบริหารโรงเรียนว่า การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลโดยใช้กระบวนการบริหาร เพื่อให้งานทุกด้านของโรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการทางสังคมที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องร่วมมือกับบุคลากรภายใน โรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้งานการศึกษาของโรงเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายตามที่กำหนด

ขอบข่ายภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ, (2542 : 10-11) ภารกิจหลักของสถานศึกษาในยุคที่ผ่านมา ได้แบ่งงานการบริหารการศึกษาออกเป็น 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ภารกิจหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำในการบริหารจัดการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (มาตรา 39)ซึ่งมุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษาให้มากที่สุดโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผลักดันให้ฝึกทักษะ มีกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้มาเพื่อสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องบริหารจัดการ โดยกำหนดขอบข่าย การบริหารงานไว้ 4 ด้านซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

1. การบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ คือ การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางด้าน วิชาการให้แก่บุคคลในชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัด การศึกษา

2. การบริหารงบประมาณ

การบริหารงบประมาณ คือ การจัดทำและเสนอของบประมาณ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณ การ ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลของการดำเนินงาน การระดม ทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและ สินทรัพย์

3. การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคล คือ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งการสรรหาและการบรรจุ แต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการวินัย และการรักษาวินัย การออกจาก ราชการ

4. การบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไป คือ การดำเนินงานธุรการ งานเลขานุการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การ พัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา การ

จัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร งานเทคโนโลยีสารสนเทศ การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การจัดทำสำมะโนผู้เรียน การรับนักเรียน การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา งานประสานราชการกับเขตพื้นที่ การศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ การจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน งานบริการสาธารณะ และงานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านให้ทัศนะเกี่ยวกับความหมายของบทบาทไว้หลายประการดังนี้

ยงยุทธ เกษสาคร, (2545 : 106) ให้ความหมาย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาว่า หมายถึง มีหน้าที่รับผิดชอบในฐานะเป็นผู้วางแผน กำหนดนโยบาย ประสานสัมพันธ์ร่วมกับผู้ร่วมงานและควบคุมงานให้ดำเนินงานให้ดำเนินไปได้ด้วยดี

อาคม วัชรสง, (2547 : 70 – 72) ให้ความหมายของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า การกระทำหรือการปฏิบัติที่ผู้ครองตำแหน่งควรประพฤติ ปฏิบัติ เช่น ผู้บริหาร รองผู้บริหาร ครู อาจารย์

ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์, (2551 : 35) ให้ทัศนะความหมายของบทบาทไว้ว่าแบบอย่างพฤติกรรมที่คาดหวังว่าแต่ละบุคคลแสดงออกมาตามสถานะของเขาในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยบทบาทของคนจะสะท้อนถึงตำแหน่งหน้าที่ สิทธิ และความรับผิดชอบของบุคคล ในสังคม

กวี วงศ์พุม, (2552 : 34) ให้ความหมายของบทบาทผู้บริหาร หรือนักบริหารว่าเป็นนักประสานงานระหว่างกลุ่ม คอยควบคุมนโยบาย กำหนดวัตถุประสงค์และรับผิดชอบนโยบายขององค์กร

ปราชญา กล้าผจญ, (2553 : 125) ได้ให้ความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาท หมายถึง ส่วนหรือคุณลักษณะที่ดารา ตัวละคร หรือผู้ที่สวมบทบาทนั้นแสดงอยู่ หรือปฏิบัติอยู่ หรือในอีกความหมายหนึ่ง บทบาท หมายถึง สิ่งที่บุคคลจะต้องปฏิบัติให้สอดคล้องกับตำแหน่งงานหรือหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นการแสดงพฤติกรรมตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เหมาะสมสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้มอบหมายอำนาจนั้น

จากความหมายของบทบาทที่กล่าวมาข้างต้นแล้วสามารถสรุปได้ว่า บทบาทเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ที่จะต้องทำหรือละเว้นการกระทำ ตามตำแหน่งของตนเองหรือตามหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมายจากสังคม เป็นพื้นฐานขั้นต่ำของการกระทำที่จะต้องทำตาม

โครงสร้าง หน้าที่ของตนเองในกรอบของงานที่กำหนดตามตำแหน่ง และบุคคลจะต้องทำเพื่อดำรงตำแหน่งนั้นๆ ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งสายงานบริหารในสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, (2548 : 1-17) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ โดยเน้นลักษณะงานที่ปฏิบัติและความรู้ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (Job Satisfaction) เป็นความรู้สึกของบุคคลในทางบวกเป็นความสุขที่ได้ทำกิจกรรมที่ตนชอบผลที่เกิดจากการทำกิจกรรมทำให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ในการทำงานเกิดผลสำเร็จให้เป็นที่พอใจตามเป้าหมายที่องค์กรกำหนดตามความต้องการไว้ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้หลายประการดังนี้

อเนก สุวรรณบัณฑิต และภาสกร อุดมพัฒนกิจ, (2548 : 169) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับของความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นพฤติกรรมแสดงออกในทางบวกของบุคคลที่เกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริง ในสถานการณ์อันหนึ่งอันใด ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

พิณ ทองพูน, (2549 : 21) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ ยินดี เต็มใจ หรือมีเจตคติที่ดีของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

วิชัย แหวนเพชร, (2549 : 160) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาวะอารมณ์ ความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติงาน โดยแสดงออกมาในความสนใจ กระตือรือร้นเต็มใจและร่าเริง เพื่อผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจในงานที่ทำแล้วก็จะพยายามอดทน มีความสุขกับงานที่ทำ มีความรับผิดชอบที่มุ่งมั่น จนงานนั้นสำเร็จ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, (2549 : 45 - 48) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ คือ ความรู้สึกหลังการซื้อหรือรับบริการของบุคคล ซึ่งเป็นผลมาจากการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้ต่อการปฏิบัติงานของผู้ให้บริการหรือประสิทธิภาพของสินค้า กับการให้บริการที่เขาคาดหวังโดยถ้าผลที่ได้รับจากสินค้าหรือต่ำกว่าที่คาดหวังของลูกค้า ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ แต่ถ้าระดับของผลที่ได้รับจากสินค้าหรือบริการตรงกับความคาดหวังของลูกค้าที่ตั้งไว้ ก็จะทำให้ลูกค้าเกิดความประทับใจ ซึ่งผู้ขายจะต้องทำให้ผลิตภัณฑ์แตกต่างจากคู่แข่ง

สรชัย พิศาลบุตร, (2550 : 135) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง การที่ลูกค้าหรือผู้ใช้บริการได้รับสิ่งที่ต้องการแต่ต้องอยู่ในขอบเขตที่ผู้ให้บริการสามารถจัดหาบริการให้ได้ โดยไม่

ขัดต่อกฎหมายและศีลธรรมอันดีงาม

วัลลภา ชายหาด, (2535 : 65 ; อ้างถึงในกาลกนก คำแก้ว, 2550 : 11) ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการสาธารณะหมายถึงระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการในลักษณะของการให้บริการอย่างเท่าเทียมกันรวดเร็วทันเวลามีความต่อเนื่องและก้าวหน้า

ชลิต เหล่ารุ่งกาญจน์, (2538 : 65 ; อ้างถึงในอำนาจ แกมนิล, 2550 : 49) กล่าวว่าความพึงพอใจหมายถึงความต้องการ ได้บรรลุเป้าหมายพฤติกรรมที่แสดงออกมาก็มีความสุขสังเกตได้จาก สายตากำพูดและการแสดงออก

มอร์ส, (Morse, 1985 : 27) กล่าวว่าความพึงพอใจหมายถึงสภาพของจิตที่ปราศจากความเครียดทั้งนี้เพราะธรรมชาติมนุษย์นั้นมีความต้องการถ้าความต้องการนั้นได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วนความเครียดก็จะน้อยลงความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

วอลแมน, (Wolman, 1973 : 283) กล่าวว่าความพึงพอใจหมายถึงสภาพความรู้สึกของบุคคลที่มีความสุขความอึดใจเมื่อความต้องการหรือแรงจูงใจของตนได้รับการตอบสนอง

ชาบฟิน, (Chaplin, 1994 : 256) กล่าวว่าความพึงพอใจตามคำจำกัดความของพจนานุกรมทางด้านจิตวิทยาหมายถึงความรู้สึกในขั้นแรกที่แรงกระตุ้นบรรลุถึงจุดหมาย

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นเรื่องของความรู้สึกที่มีความลึกของบุคคลที่มีต่องานที่ปฏิบัติอยู่และความพึงพอใจจะส่งผลต่อขวัญในการปฏิบัติงาน อย่างไรก็ดีความพึงพอใจของแต่ละบุคคลไม่มีวันสิ้นสุด เปลี่ยนแปลงได้เสมอ ตามกาลเวลาและสภาพแวดล้อมบุคคลจึงมีโอกาสที่จะไม่พึงพอใจในสิ่งที่เคยพึงพอใจมาแล้ว ฉะนั้นผู้บริหารจำเป็นจะต้องสำรวจตรวจสอบความพึงพอใจในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรตลอดไป ทั้งนี้เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายขององค์กรหรือหน่วยงานที่ตั้งไว้

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยมีประวัติความเป็นมาอันยาวนาน และน่าสนใจอย่างยิ่ง เพราะเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับบุคคลที่พยายามพัฒนาชีวิตของเด็กให้ดีขึ้น นักการศึกษาในยุคปัจจุบันอาจจะไม่ได้ให้ความสำคัญกับวิวัฒนาการ ความเป็นมาของการจัดการศึกษาปฐมวัยมากนัก แต่การได้ทราบ เกี่ยวกับอดีตที่ผ่านมาคงจะเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยให้เราตระหนักและเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของการศึกษาได้มากขึ้น ขณะเดียวกันก็ช่วยให้เราพัฒนาโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสม และ สอดคล้องกับความต้องการของเด็กได้ดีขึ้นตามแนวปรัชญาของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาต่างๆ ดังนี้

กรมวิชาการ, (2546 : 122) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย การศึกษาปฐมวัย คือ การที่ครูจะสอนได้ดีนั้นจำเป็นต้องศึกษาเด็ก ยิ่งกว่านั้นงานวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาการทางสมองมนุษย์

ยังเน้นความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยโดยเฉพาะในช่วงของ 5 ปีแรกของชีวิตว่าเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดสำหรับการเรียนรู้ และเด็กจำเป็นต้องได้รับการดูแล เอาใจใส่ จากพ่อแม่หรือผู้ดูแลตั้งแต่แรกเกิด โดยการให้ความรัก การโอบกอด สัมผัส พูดยุ้ย และเล่นกับเด็ก เพื่อให้สมองของเด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพ การเข้าใจพัฒนาเด็กส่งผลดีต่อครูผู้สอน หลายประการ ผลดีประการหนึ่งคือ ช่วยให้ครูเข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของเด็กได้ดียิ่งขึ้น ยังสามารถ วางแผนหลักสูตร การเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน ได้มากขึ้น เมื่อตระหนักว่าเด็กมีความสำคัญต่อประเทศ ผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้อง หรือมีหน้าที่รับผิดชอบต่อเด็กได้ปฏิบัติต่อเด็กสมกับ ความสำคัญของเขาหรือยัง โดยเฉพาะพ่อแม่ ครู อาจารย์ เพราะว่าเด็กที่จะเจริญเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ ที่ดีต้องมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีควบคู่กันไป การอบรมเลี้ยงดูตั้งแต่แรกเกิดมีความสำคัญมาก การจัดการศึกษาภาคบังคับเป็นการจัดการศึกษาที่เริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แต่นัก การศึกษาและนักจิตวิทยามีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าเด็กวัยแรกเกิดจนถึง 8 ขวบเป็นวัยที่สำคัญ ต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาสมอง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยนี้จึงมีความสำคัญ ต่อการส่งเสริมพัฒนาเด็กในทุกๆ ด้านให้เจริญเติบโตไปอย่างมีคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัย นี้ไม่ใช่ การศึกษาภาคบังคับดังกล่าวมาแล้ว จึงทำให้มีรูปแบบการจัดที่หลากหลาย มีจุดมุ่งหมายและ การดำเนินงานที่แตกต่างไปและมีชื่อเรียกต่างๆ กันไป กรมวิชาการ ให้ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยว่าหมายถึงการจัดการศึกษาระดับ ก่อนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, (2546 : 71) ให้ความหมายของ การจัดการศึกษาปฐมวัยว่า หมายถึง เด็กในช่วงอายุระหว่าง 0-5 ปี เด็กแรกปฏิสนธิถึงอายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน และรูปแบบ การจัดการศึกษาปฐมวัย ว่าสามารถทำได้ในสามรูปแบบคือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

กระทรวงศึกษาธิการ, (2548 : 3-5) หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 พัฒนาขึ้นมาโดยอาศัยแนวคิดต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาจะมี ความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะ เติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัยโดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัยเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็น ลำดับขั้นเด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้อง

เกิดวุฒิภาวะของความสามารถขึ้นนั้นก่อน หรือทฤษฎี พัฒนาการทางสติปัญญาที่อธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์คำนิยามทางสังคม และสิ่งแวดล้อม หรือทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่อธิบายว่าเด็กจะพัฒนาได้ดีถ้าในแต่ละช่วงอายุเด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจ ได้รับความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยเหลือตนเอง ทำงานที่เหมาะสมกับวัยและมี อิสระที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้รอบๆ ตนเอง

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้การเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากระบบวงจรที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัวโดยเด็กจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเองและการเรียนรู้จะเป็นไปได้ดีถ้าเด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหวมีโอกาสคิดริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระอบอุ่นและปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้นทั้งคนเราเรียนรู้มาตั้งแต่เกิดตามธรรมชาติก่อนที่จะมาเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ด้วยตัวเด็กเองในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้และจัดกิจกรรม ให้เหมาะสมกับระดับ เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญ ในชีวิตเด็กทุกคนเด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสหา การทดลอง สร้างสรรค์คิดแก้ปัญหาหาและค้นพบด้วยตนเอง การเล่นจะมีอิทธิพลและมีผลดีต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา จากการเล่นเด็กมีโอกาสเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ผ่อนคลายอารมณ์และแสดงออกถึงตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่นกับธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้จึงถือการเล่นอย่างมีจุดมุ่งหมายเป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

4. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ถือว่าผู้สอน จำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่า วัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้การพัฒนาศักยภาพของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาเกิดการเรียนรู้และอยู่ในกลุ่มที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่น มีความสุข จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยข้างต้น

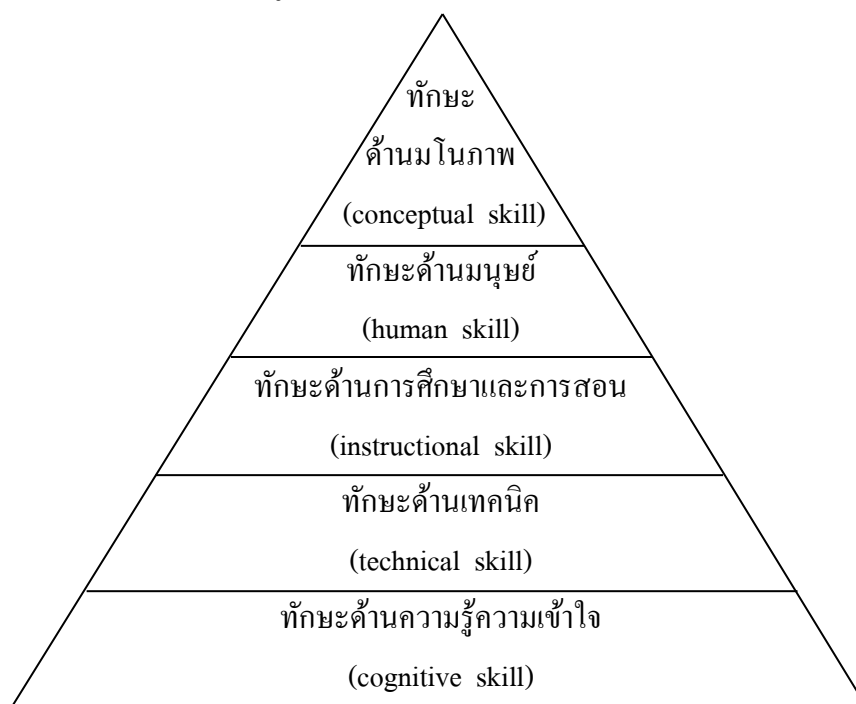
สรุปได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 5 ปี ทั้งนี้ ผู้รับผิดชอบจะต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาปฐมวัยของตน และนำสู่การปฏิบัติให้

เด็กปฐมวัยมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่กำหนดในจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ได้กำหนด ปรัชญาการศึกษาปฐมวัยว่าการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปีบนพื้นฐาน การอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่ สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนและสังคม

ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

ทฤษฎีเดรก และโรว์, (Drake and Roe, 1986 : 30) ได้นำทักษะที่จำเป็นในการบริหารสถานศึกษาหรือโรงเรียนต่าง ๆ นั้นควรมีด้วยกัน 5 ทักษะ โดยเพิ่มจากทฤษฎี 3 ทักษะของ โรเบิร์ต แอล แคทซ์ คือ ทักษะด้านเทคนิค (technical skill) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (human skill) ทักษะด้านมโนภาพ (conceptual skill) อีก 2 ทักษะ ซึ่งทักษะที่เพิ่มคือทักษะด้านการศึกษาและการสอน (instructional skill) และทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ (cognitive skill) รวมเป็นทักษะทั้งหมด 5 ทักษะ ดังได้แสดงให้เห็นในแผนภูมิแสดงทั้ง 5 ทักษะในการบริหารสถานศึกษา ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 ทักษะทั้ง 5 ในการบริหารสถานศึกษาของ เดรก และ โรว์

ที่มา : Drake and Roe, (1986 : 30)

1. ทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ (cognitive skill) ผู้บริหารจำเป็นจะต้องมีความรู้ความคิด มีสติปัญญา และมีวิสัยทัศน์

2. ทักษะด้านเทคนิค (technical skill) เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการมีความรู้ที่เชี่ยวชาญ และมีความชำนาญในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง พร้อมทั้งมีความคล่องแคล่วในการใช้ เครื่องมือ และเทคนิควิธีในการทำกิจกรรม

3. ทักษะด้านการศึกษาและการสอน (instructional skill) เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับ ผู้บริหาร ในฐานะเป็นผู้นำทางการศึกษาซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจในการสอนและการเรียนต้อง เป็นผู้มีความรู้และเป็นนักวิชาการที่ดี

4. ทักษะด้านมนุษย (human skill) เป็นทักษะที่ช่วยให้ผู้บริหารทำงานกับปัจเจกบุคคลหรือ กลุ่มบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการสร้างพลังแห่งความร่วมมือของทีมงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย ขององค์การ

5. ทักษะด้านมโนภาพการจัดการเรียนรู้ (conceptual skill learning) เป็นความสามารถที่จะ ประสานสิ่งต่างๆเข้าด้วยกัน และสามารถที่จะมองเป็นองค์การในภาพรวม ซึ่งผู้บริหารจำเป็น จะต้องรู้ถึงการพึ่งพาอาศัยของส่วนต่างๆหรือหน้าที่ต่างๆขององค์การ และเข้าใจได้ว่าการ เปลี่ยนแปลงในส่วนหนึ่งจะมีผลกระทบต่อส่วนอื่นอย่างไรบ้าง

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ความพึงพอใจในการทำงานมีความเกี่ยวข้องกับ ความต้องการของมนุษย์และการจูงใจ โดยตรง ได้มีผู้ศึกษาค้นคว้าและเขียนไว้มากมาย แต่ในที่นี้จะขอนามกล่าวเฉพาะหลักการและ ทฤษฎีที่สำคัญพอสังเขป ดังนี้

มาสโลว์, (Maslow ; 1954 : 35-46) ได้ตั้งทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจ โดยมีสมมติฐานว่า มนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้วความ ต้องการอย่างอื่นก็จะเข้ามาแทนที่ ความต้องการของคนเราอาจจะซ้ำซ้อนกัน ความต้องการอย่าง หนึ่งอาจจะยังไม่ทันหมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งก็จะเกิดขึ้นได้ ซึ่งความต้องการจะเป็นไป ตามลำดับดังนี้

1. ความต้องการด้านสรีระ (Physiological Need) เป็นความต้องการขั้นมูลฐานของมนุษย์ และเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษา โรค ความต้องการการพักผ่อน และความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Need) เป็นความรู้สึกที่ต้องการความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging) เมื่อความต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัย ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของก็จะเริ่มเป็นสิ่งที่สำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคล ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ หมายถึง ความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับ ได้รับความเป็นมิตรและความรักจากเพื่อนร่วมงาน

4. ความต้องการการเห็นตนเองมีคุณค่า (Esteem Need) ความต้องการด้านนี้ เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับ ความอยากเด่นในสังคม ต้องการให้บุคคลอื่น รวมถึงความเชื่อมั่นในตนเอง ความรู้ ความสามารถ ความเป็นอิสระ และเสรีภาพ

5. ความต้องการที่จะทำความเข้าใจตนเอง (Need For Self Actualization) เป็นความต้องการที่จะเข้าใจตนเองตามสภาพที่ตนเองเป็นอยู่ เข้าใจถึงความสามารถ ความสนใจ ความต้องการของตนเอง ยอมรับได้ในส่วนที่เป็นจุดอ่อนของตนเอง

แมคเกรเกอร์, (McGragor, 1960 : 33-48) กล่าวว่า โอกาสที่ครูจะได้รับการตอบสนองสิ่งจูงใจมากหรือน้อยเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหาร โรงเรียนเป็นสำคัญ ดังนั้นจึงเป็นการสมควรที่จะได้รับทราบถึงข้อสมมติฐานที่เกี่ยวกับตัวคนในทัศนคติของผู้บริหาร ทั้งนี้เพราะการที่ผู้บริหารโรงเรียนจะเปิดโอกาสให้ครูมีโอกาสดตอบสนองสิ่งจูงใจมากหรือน้อยเพียงใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของข้อสมมติฐานหรือความเชื่อของผู้บริหารที่มีต่อตัวคน ข้อสมมติฐานทั้งสอง คือ ทฤษฎี X และทฤษฎี Y ซึ่งเปรียบเทียบลักษณะของคนให้เห็นในสองทัศนคติที่แตกต่างกันดังนี้

1. ทฤษฎี X

1.1 มนุษย์ปกติไม่ชอบทำงานและจะพยายามหลีกเลี่ยงเมื่อมีโอกาส

1.2 โดยเหตุที่มนุษย์ไม่ชอบทำงานดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้คนได้ปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ จึงต้องใช้วิธี การบังคับ ควบคุม สั่งการ หรือ ข่มขู่ด้วยวิธีการลงโทษต่างๆ

1.3 มนุษย์โดยปกติจะเห็นแก่ตัวเองเป็นสำคัญ จนกระทั่งไม่เอาใจใส่ในความต้องการขององค์การเท่าที่ควร

1.4 มนุษย์มักมีท่าทีต่อต้านการเปลี่ยนแปลง และมีความต้องการความมั่นคงในการทำงานเหนือว่าสิ่งอื่นใด

1.5 มนุษย์เมื่อเข้ามาทำงานมักจะขาดความปราดเปรียว และมักจะถูกพวกไม่เอาไหนชักนำไปในทางเสื่อมเสียได้ง่าย

ความเชื่อเกี่ยวกับทัศนคติของคนทั้ง 5 ประการ นี้กำลังจะสูญไปจากสังคมปัจจุบันเพราะการบริหารงานแบบนี้ไม่มีส่วนช่วยส่งเสริมในทางที่ดีต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ ให้เกิดความพึงพอใจ

ในการทำงาน จึงต้องทำความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ให้ดีกว่าที่พบในข้อสันนิษฐานของ ทฤษฎี X นี้ McGragor ได้นำแนวความคิดของ Maslow และนำเอาทฤษฎีจิตใจของ Herzberg มาเป็น ข้อสนับสนุน ข้อสันนิษฐานใหม่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์โดยเรียกข้อสันนิษฐานใหม่นี้ว่า ทฤษฎี Y

2. ทฤษฎี Y

2.1 คนโดยทั่วไปมิใช่จะรังเกียจหรือไม่ชอบทำงานเสมอไป คนอาจถือว่าเป็นสิ่งที่ สนุกสนาน หรือให้ความเพลิดเพลินได้ด้วยงานต่างๆ จะเป็นสิ่งที่ดีหรือเลว ย่อมขึ้นอยู่กับสภาพของ การควบคุม และการจัดการอย่างเหมาะสม ก็จะเป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถตอบสนองถึงจิตใจของคนได้

2.2 การออกคำสั่ง การควบคุม การป้อนบำเหน็จรางวัล การลงโทษทางวินัย มิใช่เป็นวิธี เดียวที่จะให้คนปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน คนเราจะปฏิบัติงานตามเป้าหมายของ องค์กรต่อเมื่อเขามีความศรัทธาต่อวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้น

2.3 ด้วยเหตุผลดังกล่าว การที่คนยินดีผูกมัดตนเองต่องานขององค์กร ย่อมมีผลทำให้ งานดังกล่าวเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งจูงใจที่จะปฏิบัติงาน

2.4 ถ้าหากงานต่างๆ ได้มีการจัดอย่างเหมาะสมแล้วคนงานจะยอมรับงานดังกล่าวและ อยากรที่จะรับผิดชอบในผลสำเร็จของงานนั้นด้วย

2.5 ถ้าหากได้มีการเข้าใจถึงคน โดยถูกต้องแล้วจะเห็นได้ว่า คน โดยทั่วไปจะมี คุณสมบัติที่ดี คือ มีความคิดความอ่านที่ดี มีความฉลาดและมีความคิดริเริ่มที่จะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ขององค์กรได้อย่างดี

พรณิษฐีย์ เจนจิต, (2543 : 38 ; อ้างถึงในสมชาย วีระศิลป์, 2555 : 15) ได้จัดกลุ่มความ ต้องการตามแนวของมาสโลว์เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นความต้องการขั้นต่ำ หรือความต้องการ เนื่องจากการขาดหรือไม่มีซึ่งการตอบสนองจากปัจจัยภายนอก ซึ่งได้แก่ ความต้องการทางด้าน ร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ และความต้องการที่จะ ได้รับการยกย่องในสังคม อีกกลุ่มหนึ่งเรียกว่า ความต้องการขั้นสูง หรือความต้องการพัฒนาเป็น ความต้องการเนื่องมาจากการแสวงหา มิใช่เนื่องมาจากการขาดหรือการไม่มี ถ้าความต้องการขั้นต่ำ ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ มนุษย์จะพัฒนาขึ้นมาถึงความต้องการขั้นที่ 5 ซึ่งเป็นความ ต้องการที่จะรู้จักตนเองตามสภาพ เป็นความต้องการของผู้ที่จะพัฒนาขึ้นไปสู่ความเป็นคนที่ สามารถใช้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ได้อย่างสมบูรณ์ จะเป็นผู้ที่คำนึงถึงตัวปัญหามากกว่าตัวบุคคล จะเป็นผู้ที่คำนึงถึงบุคคลอื่น ทั้งนี้เพราะตนเองได้รับการตอบสนองขั้นต่ำอย่างเต็มที่แล้ว ทั้งเป็นผู้ที่ มองเห็นศักดิ์ศรีและคุณค่าในตนเอง ตลอดจนมีความนับถือมั่นตนเอง ซึ่งเมื่อเป็นเช่นนี้ ความคิดที่ดี

ตัวมาแต่กำเนิดจะปรากฏออกมา ตามแนวคิดของมาสโลว์ คนพร้อมพึงใช้ความสามารถที่มีอยู่ในตนเองทำประโยชน์ให้กับสังคมได้อย่างเต็มที่

จากการศึกษาแนวคิด ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของมนุษย์ เชื่อมโยงกับแนวคิดของมาสโลว์ (Maslow) เกี่ยวกับความต้องการทั้ง 5 ระดับของมนุษย์ สรุปได้ว่า ความต้องการระดับแรกที่สุด คือ ความต้องการทางด้านร่างกายเป็นความต้องการพื้นฐาน เป็นความอยู่รอดของชีวิต ผู้ปกครองมีความต้องการให้โรงเรียนจัดบริการด้านอาหารที่มีประโยชน์และน้ำดื่มที่สะอาดเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน ความต้องการด้านความปลอดภัยและความมั่นคงของผู้ปกครอง ต้องการให้นักเรียนมีความปลอดภัยในโรงเรียน ตลอดจนการเดินทางไปกลับระหว่างบ้านและโรงเรียน ความต้องการทางด้านสังคมและเป็นเจ้าของ ผู้ปกครองมีความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในโรงเรียน จึงต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้วย ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องทางสังคม ซึ่งเป็นความต้องการของมนุษย์ระดับสูง ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของนักเรียนร่วมกับโรงเรียน ถ้านักเรียนประสบความสำเร็จก็จะส่งผลให้ตนเองได้รับการยอมรับจากผู้อื่น และระดับสุดท้ายความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จดังที่คาดหวัง เป็นความต้องการของผู้ปกครอง ที่ต้องการใช้ความสามารถที่ตนเองมีอยู่ ทำประโยชน์ให้แก่สังคม ในกรณีที่มีความต้องการนั้นได้รับการยอมรับ โรงเรียนนำไปปรับปรุง แก้ไข หรือปฏิบัติ แสดงว่าโรงเรียนได้สนองความต้องการของผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองมีความสุขเพราะความต้องการของตนได้รับผลสำเร็จตามที่คาดหวัง

ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ดี ที่ชอบ ที่พอใจหรือที่ประทับใจของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้รับ โดยสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจบุคคลทุกคนมีความต้องการหลายสิ่งหลายอย่าง และมีความต้องการหลายระดับ ซึ่งหากได้รับการตอบสนองก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจ การจัดการเรียนรู้ใดๆ ที่จะทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจ การเรียนรู้จะต้องสนองความต้องการของผู้เรียน ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

ประหยดศักดิ์ บัวงาม, (2550 : 15) ได้สรุปความสำคัญของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไว้ดังนี้คือ องค์กรใดหากผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน งานนั้นก็จะสามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและองค์กรใดหากผู้ปฏิบัติงานไม่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานงานนั้นก็จะไม่สามารถดำเนินงานไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน

ชาญชัย อาจินสมาจาร, (2552 : 134-135) ได้กล่าวถึงผลที่ตามมาของความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน สรุปได้ ดังนี้ คือ

1. ผลการปฏิบัติงาน พนักงานมีความพึงพอใจ หรือมีความรู้สึกทางบวกต่องานของเขา สามารถก่อให้เกิดผลผลิตสูงกว่าและงานมีคุณภาพดีกว่า

2. การลาออกจากงาน พนักงานมีความพึงพอใจในงานต่ำมากเท่านั้นจะลาออกจากงาน ส่งผลให้การทำงานต้องหยุดกลางคันและต้องเสียค่าใช้จ่ายสำหรับการคัดเลือกพนักงานใหม่

3. การขาดงานบ่อยๆ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับการขาดงานสูง เพราะพนักงานที่มีความไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานมักจะหาเรื่องลาบ่อยๆ ทั้งที่ไม่ได้เจ็บป่วย หรือติดธุระ ซึ่งการขาดงานบ่อยๆ มีผลเช่นเดียวกับการลาออกจากงาน เพราะทำให้การทำงานต้องหยุดชะงักและต้องจ้างคนอื่นมาทำงานแทน

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์, (2553 : 122) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานไว้ดังนี้ คือ

1. การรับรู้ปัจจัยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานทำให้หน่วยงานสามารถนำไปใช้ในการสร้างปัจจัยเหล่านี้ ให้เกิดขึ้นเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน

2. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ทำให้บุคคลมีความตั้งใจในการปฏิบัติงาน ลดการขาดงาน การลางาน การมาทำงานสาย และการขาดความรับผิดชอบที่มีต่องาน

3. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานเป็นการเพิ่มผลผลิตของบุคคลทำให้องค์กรมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

สรุปได้ว่า ความสำคัญของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า ความสำคัญของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร องค์กรใดก็ตามหากผู้ที่ได้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานจะทำให้เขาทำงานด้วยความขยันขันแข็ง เอาใจใส่งาน ทำงานอย่างมีความสุขและการปฏิบัติงานจะมีประสิทธิภาพสูง แต่ถ้าองค์กรใดก็ตามหากผู้ปฏิบัติงานไม่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จะทำให้มีการขาดงานบ่อยๆ การลาออกจากงานและการปฏิบัติงานจะมีประสิทธิภาพต่ำ ดังนั้นผู้บริหารจึงไม่ควรมองข้ามความสำคัญของการสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในทุกองค์กร เพื่อให้งานขององค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

องค์ประกอบของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ ถ้าผู้บริหารมีความเข้าใจเรื่องการบริหารเป็นอย่างดี ประกอบกับมีปัจจัยเป็นเรื่องจูงใจมาก ย่อมทำให้พนักงานหรือบุคคลในที่ทำงานเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมากเช่นกัน

จิตตินันท์ เดชะคุปต์, (2553 : 25-26) แบ่งองค์ประกอบของความพึงพอใจในการบริการออกเป็น 2 ประการดังนี้

1. องค์ประกอบด้านการรับรู้คุณภาพของผลิตภัณฑ์บริการ ผู้รับบริการจะรับรู้ว่าคุณลักษณะที่บริการที่ได้รับ มีลักษณะตามพันธะสัญญาของกิจการบริการแต่ละประเภทตามที่ควรจะเป็นมากน้อยเพียงใด เช่น แยกที่เข้าพักในโรงแรมจะได้พักในห้องที่จองไว้ ลูกค้ำที่เข้าไปในภัตตาคารจะได้รับอาหารตามที่สั่ง ผู้โดยสารจะสามารถเดินทางจาก ที่หนึ่งไปสู่จุดหมายปลายทางหนึ่งหรือ ลูกค้ำธนาคารจะได้รับการช่วยเหลือด้านสินเชื่อ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นผลิตภัณฑ์บริการที่ผู้รับบริการควรจะได้รับ ตามลักษณะของการบริการแต่ละประเภท ซึ่งจะสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้ำ ในสิ่ง ที่ลูกค้ำต้องการ

2. องค์ประกอบด้านการรับรู้คุณภาพของการนำเสนอบริการ ผู้รับบริการจะรับรู้ว่าวิธีการนำเสนอบริการในกระบวนการบริการของผู้ให้บริการมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ไม่ว่าจะเป็นความสะดวกในการเข้าถึงบริการ พฤติกรรมการแสดงออกของผู้ให้บริการตามบทบาทหน้าที่ และปฏิริยาการตอบสนองการบริการของผู้ให้บริการต่อผู้รับบริการ ในด้านความรับผิดชอบต่องาน การใช้ภาษาสื่อความหมายและการปฏิบัติตนในการให้บริการ เช่น พนักงานโรงแรมต้อนรับแขกด้วยอัธยาศัยไมตรีจิตอันดีและช่วยเหลือแขกเรื่องสัมภาระพนักงานเสิร์ฟอาหารรับคำสั่งอาหารด้วยความสุภาพเป็นกันเอง พนักงานธนาคารช่วยชี้แจงระเบียบข้อบังคับการยื่นขอสินเชื่อด้วยความเอาใจใส่ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เกี่ยวกับการสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้ำด้วยไมตรีจิตของการบริการที่แท้จริง

สุนันทา เลาहनันท์, (2554 : 8-9) มีความเห็นว่า องค์ประกอบที่มีส่วนในการจูงใจบุคคลให้มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่

1. การจัดงานที่ทำทลายความสามารถให้ทำ แต่ต้องคำนึงถึงอยู่เสมอว่า งานที่มีลักษณะทำทลายต่อบุคคลหนึ่งอาจจะไม่เป็นสิ่งทำทลายความสามารถของอีกบุคคลหนึ่งได้

2. การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผน หากบุคคลถูกขอร้องให้ช่วยในการวางแผน และกำหนดสภาวะแวดล้อมในการปฏิบัติงาน ก็จะเป็นแรงจูงใจในการทำงานทางหนึ่ง

3. การให้การยกย่องและสถานภาพ บุคคลทุกคนไม่ว่าอยู่ในฐานะอะไร ต้องการได้รับการยอมรับจากกลุ่ม และจากผู้บังคับบัญชาเหมือนกันหมดทุกคน แต่การยกย่องชมเชยต้องทำด้วยความจริงใจ และผลของการปฏิบัติงานจะต้องสูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ย

4. การให้ความรับผิดชอบมากขึ้น และการให้อำนาจเพิ่มขึ้น การได้เลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง การให้อำนาจและการมอบหมายความรับผิดชอบ เป็นเครื่องมือในการจูงใจคนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การให้ความมั่นคงและความปลอดภัย ความกลัวในสิ่งต่าง ๆ เช่น การไม่จ้างงานทำการสูญเสียตำแหน่ง เป็นสิ่งที่แฝงอยู่ในจิตใจของคน ความต้องการในเรื่องความมั่นคงปลอดภัย

จึงสำคัญ แต่ต้องคำนึงด้วยว่าความมั่นคงปลอดภัยมากน้อยเท่าใด จึงเป็น ตัวกระตุ้นที่ก่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

6. การให้ความเป็นอิสระในการทำงาน ทุกคนปรารถนาจะมีอิสระในการทำงานด้วย ตัวเขาเอง โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง การบอกทุกอย่างว่าควรทำอย่างไร จะเป็นการทำให้แรงจูงใจต่ำลงได้

7. การเปิดโอกาสให้เจริญก้าวหน้าทางด้านส่วนตัว ความปรารถนาที่จะก้าวหน้าใน ทางด้านอาชีพเป็นเป้าหมายของทุกคนในองค์กร การได้มีโอกาสเข้าร่วมการฝึกอบรม การศึกษา ควบงาน การหมุนเวียนงาน และการสร้างประสบการณ์จากการใช้เครื่องมือต่างๆ ล้วนเป็นแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงาน

8. การให้เงินและรางวัลที่เกี่ยวกับเงิน การวิจัยในปัจจุบันยังสรุปได้ไม่ชัดเจนเกี่ยวกับ ความสำคัญของเงินที่มีต่อแรงจูงใจ เพียงแต่ชี้แนะว่าเงินเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความไม่พอใจมากกว่า ที่จะเป็นแรงจูงใจ แต่คนส่วนมากก็ยังให้คุณค่าเงินไว้สูง

9. การให้โอกาสแข่งขัน การแข่งขันเป็นแรงจูงใจสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับผู้บริหาร ซึ่งต้องการความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน ทำให้เป็นแรงกระตุ้นที่จะแสวงหาแนวคิดใหม่ๆ มาใช้ ในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

จากที่นักศึกษากล่าวสรุปได้ว่าบุคคลจะมีความพึงพอใจก็ต่อเมื่อได้รับการตอบสนองตาม ความต้องการของบุคคลนั้น ๆ และองค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในตัวบุคคลสามารถแบ่ง ออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ องค์ประกอบที่เกี่ยวกับงาน และองค์ประกอบที่เกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมของงาน องค์ประกอบที่เกี่ยวกับงาน ได้แก่ ลักษณะของงาน ความสำเร็จของงาน การ ได้รับการยอมรับนับถือ ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน โอกาสที่จะได้รับความก้าวหน้าและความ รับผิดชอบ ส่วนองค์ประกอบที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ได้แก่ นโยบายการบริหารงาน การนิเทศ ความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน ความมั่นคงในการทำงาน สภาพแวดล้อมในการ ทำงาน ฐานะของอาชีพ และรายได้

การวัดความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้นอยู่กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ประกอบกับระดับ ความรู้สึกลของนักเรียนดั่งนั้น ในการ วัดความพึงพอใจในการเรียนรู้ กระทำได้หลายวิธี ต่อไปนี้(สารโรจน์ ไสยสมบัติ, 2551 : 39)

1. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้มาอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง
2. การสัมภาษณ์ ซึ่งเป็นวิธีที่ต้องอาศัยเทคนิค และความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะ จูงใจให้ผู้ตอบคำถามตามข้อเท็จจริง

3. การสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมทั้งก่อนการปฏิบัติกิจกรรม ขณะปฏิบัติกิจกรรม และหลังการปฏิบัติกิจกรรม

จะเห็นได้ว่าการวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้สามารถที่จะวัดได้หลายวิธีทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความ สะดวกความเหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายของการวัดด้วยจึงจะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพน่าเชื่อถือ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, (2553 : 153-154) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวัดความพึงพอใจในงาน โดยสรุปได้ดังนี้

1. เพื่อที่จะได้ทราบถึงสาเหตุของความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในงาน
2. เพื่อจะได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับผลงาน
3. เพื่อที่จะได้เรียนรู้ถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในงาน
4. เพื่อจะได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับการฝึกอบรมการขาดงาน หยุดงานบ่อยๆ การเปลี่ยนงาน การลาออก และการแก้ปัญหา

อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่น่าสนใจมากที่สุดที่ผู้บริหารส่วนมากอยากทราบก็คือ สาเหตุความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในงาน สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในงานซึ่งบางองค์กรถือเป็นเป้าหมายสำคัญที่จะต้องทำให้มีขึ้นอย่างสมบูรณ์แบบ

แบบวัดความพึงพอใจในงาน

ในหน่วยงานต่าง ๆ ได้รับความสนใจกับความพึงพอใจในงานมาก นักจิตวิทยาได้สร้างแบบวัดความพึงพอใจในงานตามนิยามศัพท์และตามจุดมุ่งหมายของการวัดการแบ่งแบบวัดความพึงพอใจในงาน โดยสรุปดังนี้

1. การแบ่งแบบวัดตามลักษณะข้อคำถามที่ถามได้แก่
  - 1.1 แบบสำรวจปรนัยเป็นแบบวัดที่คำถามและคำตอบให้เลือกตอบ โดยผู้ตอบต้องตอบตามที่ตนเองมีความคิดเห็นและมีความรู้สึกที่เป็นจริง ข้อมูลที่ได้สามารถวิเคราะห์ด้วยเชิงปริมาณ
  - 1.2 แบบสำรวจเชิงพรรณนาเป็นแบบสอบถามที่ผู้ตอบตอบด้วยคำพูดและข้อเขียนของตนเอง เป็นแบบสัมภาษณ์หรือคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบตอบได้อิสระข้อมูลที่ได้เป็นไปในลักษณะเชิงคุณภาพ
2. การแบ่งแบบวัดตามคุณลักษณะของงาน ได้แก่
  - 2.1 แบบวัดความพึงพอใจในงานโดยทั่วไป เป็นแบบวัดที่วัดความพึงพอใจของบุคคลที่มีความสุขอยู่กับงานโดยส่วนรวม

2.2 แบบวัดความพึงพอใจเฉพาะเกี่ยวกับงานลักษณะของแบบวัดนี้เป็นการวัดความพึงพอใจในงานแต่ละด้าน มิตรสัมพันธ์ ผู้บังคับบัญชาและความก้าวหน้า

สรุป การวัดความพึงพอใจในงานนั้น มีการแบ่งแบบวัดตามลักษณะข้อความที่ถาม ได้แก่ แบบสำรวจปรนัย และแบบสำรวจเชิงพรรณนา และการแบ่งแบบวัดตามคุณลักษณะของงาน ได้แก่ แบบวัดความพึงพอใจในงานโดยทั่วไปและแบบวัดความพึงพอใจเฉพาะกับงาน

หากองค์กรใดมีบุคคลไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานก็จะทำให้ผลการปฏิบัติงานต่ำลง คุณภาพลดลงหรืออาจจะรวมไปจนถึงการมีปัญหามาเช่นหยุดงาน ลาออก หรือก่อความวุ่นวายได้ ความพึงพอใจในการทำงานของคนจึงอาจเป็นเครื่องหมายของการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพด้วย

การจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 พัฒนาขึ้นมาโดยอาศัยแนวคิดต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็ก

การพัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จะมีความสัมพันธ์ และพัฒนาการอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโต และมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิถึงอายุ 5 ปี

พัฒนาการแต่ด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้ และสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดคุณลักษณะของความสามารถขั้นนั้นก่อน หรือทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่อธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมกว่าเด็กจะพัฒนาได้ดี ถ้าในแต่ละช่วงอายุเด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจ ได้รับความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยเหลือตนเอง ทำงานที่เหมาะสมกับวัยและมีอิสระที่เรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้ออบ ๆ ตนเอง ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จึงเสมือนหนึ่งแนวทางให้ผู้สอน หรือผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจเด็กสามารถอบรมเลี้ยงดู และจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย และความแตกต่างของแต่ละบุคคลในอันที่จะส่งเสริมให้เด็กพัฒนาการจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจน

แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้

การเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรม เกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยผู้เรียน จะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง และการเรียนรู้จะเป็นไปได้ดี ถ้าผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัส ทั้งห้าได้เคลื่อนไหว มีโอกาสคิดริเริ่มตามความต้องการ และความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ใน บรรยากาศที่เป็นอิสระ อบอุ่น และปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของพัฒนาการ ในระดับที่สูงขึ้น ทั้งคนเราเรียนรู้มาตั้งแต่เกิดตามธรรมชาติก่อนที่จะเข้ามาสถานศึกษา การจัดหลักสูตร จึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตนเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระ เอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก

การเล่น ถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และค้นพบด้วยตัวเอง การเล่นจะมีอิทธิพล และมีผลดีต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีโอกาส ได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ ฟอนคลายอารมณ์ และ แสดงออกถึงตนเอง การเรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่นกับธรรมชาติ รอบตัว ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้จึงถือ “การเล่น” อย่างมีจุดหมายเป็นหัวใจสำคัญ ของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม

บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคน แตกต่างกันไป หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ฉบับนี้ ถือว่า ผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็ก มีอิทธิพล ต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ครูผู้สอนควรต้อง เรียนรู้บริบททางสังคม และวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาเกิดการ เรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตน ได้อย่างราบรื่นมีความสุข สืบเนื่อง จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผนวกกับแนวคิด 4 ประการ ดังกล่าวข้างต้น ทำให้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยกำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ทั้งนี้ผู้รับผิดชอบ จะต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัยของตน และสู่การปฏิบัติให้เด็กปฐมวัยมี มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดในจุดหมายของหลักสูตร หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยดังนี้นำไปไว้ดังนี้

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง*5 ปี (*5 ปี หมายถึง อายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบท – วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 3- 5)

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดทำหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย ยึดหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม

หลักการสร้างหลักสูตรเป็นหลักสำคัญในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ เพราะในการจัดการประสบการณ์ให้เด็กอายุ 3-5 ปี จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูควบคู่กับการให้การศึกษา โดยคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของเด็กทุกคน ทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษ และเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสารและการเรียนรู้ หรือเด็กที่มีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กได้พัฒนาทุกด้านแบบองค์รวมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลาย บูรณาการผ่านการเล่น และการจัดกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรงผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าที่เหมาะสมวัย และความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้แต่ละคนได้พัฒนาตนเองตามลำดับขั้น พัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข เป็นคนดี คนเก่งของสังคม และสอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจ สังคม โดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 8)

หลักสูตรที่เหมาะสมกับพัฒนาการ

หลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ ต้องมีความหมายกับตัวเด็กให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษได้พัฒนา รวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุข ในปัจจุบัน มิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 5-6)

2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ต้องสนองความต้องการความสนใจของเด็ก ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนให้สะอาดปลอดภัยอากาศสดชื่น ผ่อนคลาย ไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย มีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง และโลกที่เด็กอยู่รวมทั้งพัฒนาการ การอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม

การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยนั้น นับว่ามีผลต่อทัศนคติของเด็ก โดยเฉพาะเด็กที่เพิ่งมาเข้าโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง ลิเปอร์,วิทเทอร์สปูน และบาบารา (Leeper, Witherspoon and Babara, 1984 : 509- 513) เสนอว่าการจัดสภาพแวดล้อม (Physical Facilities) สำหรับเด็กปฐมวัยนั้นควรคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัย ควรมีส่วนเอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก โดยเป็นการเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้า และเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้งห้า และเรียนรู้จากสิ่งที่น่าสนใจมากที่สุด

2. ความปลอดภัยของเด็กและครู การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยควรคำนึงความปลอดภัยให้มากที่สุด

3. ประสิทธิภาพการศึกษาของเด็กปฐมวัย การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยควรให้เหมาะสมกับประสิทธิภาพการศึกษาของเด็กในวัยนี้กล่าวนี้ คือ ห้องเรียนควรมีขนาดกว้าง มีการจัดมุมประสบการณ์ มีตู้เก็บอุปกรณ์ มีบริเวณจัดวางสิ่งของบริเวณที่รับประทานอาหาร ควรแสงสว่างและสีสดใส อากาศถ่ายเท ได้สะดวก และควรมีบริเวณที่ให้ครูทำงาน ควรมีบริเวณสำหรับเด็กเก็บหนังสือและอุปกรณ์ บริเวณสำหรับเอาไว้ต้อนรับผู้ปกครอง บริเวณสำหรับให้ครูพักผ่อน รวมทั้งควรมีบริเวณที่จัดให้เด็กพิการที่เข้ามาเรียนร่วมในโครงการกับเด็กปกติ และยังคงมีบริเวณสถานที่สำหรับเด็กเล่นกลางแจ้งที่สามารถเข้าสู่ห้องเรียนได้สะดวก

การจัดสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อเนื่องจากธรรมชาติของเด็กวัยนี้สนใจที่จะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ดังนั้นการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามความต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและการเรียนรู้ของเด็ก เด็กสามารถเรียนรู้จากการเล่นที่เป็นประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า จึงจำเป็นต้องจัดสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของหลักสูตร เพื่อส่งผลให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความสะอาด ความปลอดภัย
2. ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น

3. ความสะดวกในการทำกิจกรรม

4. ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วม สนามเด็กเล่น ฯลฯ
5. ความเพียงพอ เหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวน สีของสื่อและเครื่องเล่น
6. บรรยากาศในการเรียนรู้การจัดที่เล่น และมุมประสบการณ์ต่าง ๆ

สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

หลักสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด เป้าหมายการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของตัวเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกรอบอุ่น มั่นใจ และมีความสุข ซึ่งอาจจัดแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการประกอบกิจกรรมตามหลักสูตร ดังนี้

1. พื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและสอน

- 1.1 ที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน
- 1.2 ที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน
- 1.3 ที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก
- 1.4 ที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวผู้สอน
- 1.5 ป้ายนิเทศหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กใจสนใจ (สำนักงานวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา, 2547 : 97)

2. พื้นที่ปฏิบัติกิจกรรมและการเคลื่อนไหว ต้องกำหนดให้ชัดเจน ควรมีพื้นที่ที่เด็กสามารถจะทำงานได้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยกันในกลุ่มเล็ก หรือกลุ่มใหญ่ เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้อย่างอิสระจากกิจกรรมหนึ่งไปยังกิจกรรมหนึ่ง โดยไม่รบกวนผู้อื่น

3. พื้นที่จัดมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์สามารถจัดได้ตามความเหมาะสม ขึ้นอยู่กับสภาพห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบดลูกอยู่ห่างจากมุมหนังสือ มุมบทบาทสมมติอยู่ติดกับมุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุมศิลปะ ที่สำคัญจะต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมอย่างเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็กการเล่นในมุมเล่นอย่างเสรี มักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้โอกาสเด็กได้เล่นเสรีอย่างประมาณวันละ 60 นาที การจัดมุมเล่นต่าง ๆ ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้คือ

- 3.1 ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย 3-5 มุม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ของห้อง
- 3.2 ควรมีการผลัดเปลี่ยนสื่อของเล่นตามมุมบ้าง ตามสนใจของเด็ก
- 3.3 ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมเล่น เช่น เด็กเรียนรู้เรื่องผีเสื้อ ผู้สอนอาจจัดให้มีการเลี้ยงหนอน หรือมีผีเสื้อสตัฟฟ์ใส่กล่องไว้ให้ดูในมุมธรรมชาติศึกษา มุมวิทยาศาสตร์

3.4 ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุม ทั้งนี้เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ
อยากเรียนรู้ อยากเล่น

3.5 ควรเสริมสร้างวินัยให้กับเด็กโดยมีข้อตกลงร่วมกันว่า เมื่อเล่นเสร็จแล้วจะต้องจัด
อุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย

ตัวอย่างมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ที่ควรจัดมี ดังนี้ (สำนักงานวิชาการและมาตรฐาน
การศึกษา, 2547 : 98)

มุมบล็อก

เป็นมุมที่จัดเก็บบล็อกไม้ต้นที่มีขนาด และรูปทรงต่าง ๆ กัน เด็กสามารถนำมาเล่นต่อ
ประกอบกันเป็นสิ่งต่าง ๆ ตามจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง

การจัด

มุมบล็อกเป็นมุมที่ควรจัดให้อยู่ห่างจากมุมที่ต้องการความสงบ เช่น มุมหนังสือ ทั้งนี้
เพราะเสียงจากการเล่นก่อไม้บล็อก อาจทำลายสมาธิเด็กที่อยู่ในมุมหนังสือได้ นอกจากนี้ยังควร
อยู่ห่างจากทางเดินผ่าน หรือทางเข้าออกของห้อง เพื่อไม่ให้กีดขวางทางเดิน หรือเกิดอันตราย
จากการเดินสะดุดไม้บล็อก การจัดเก็บไม้บล็อกเหล่านี้

การจัดเก็บไม้บล็อกควรวางไว้ในระดับที่เด็กสามารถหยิบมาเล่น หรือนำเก็บด้วยตนเอง ได้
อย่างสะดวก ปลอดภัย และควรให้ฝึกเด็กให้จัดจัดเป็นหมวดหมู่ เพื่อความเป็นระเบียบ สวยงาม

มุมหนังสือ

ในห้องเรียนควรมีที่เงียบสงบสำหรับให้เด็กได้รูปภาพ อ่านหนังสือนิทาน ฟังนิทาน
ผู้สอนได้จัดมุมหนังสือให้เด็กได้คุ้นเคยกับตัวหนังสือ และได้ทำกิจกรรมสงบ ๆ ตามลำพัง หรือ
เป็นกลุ่มเล็ก ๆ

การจัด

มุมหนังสือ เป็นมุมที่ต้องการความสงบควรจัดห่างจากมุมที่มีเสียง เช่น มุมบล็อก มุม
บทบาทสมมติ และควรจัดบรรยากาศจูงใจให้เด็กได้เข้าไปใช้ เพื่อเด็กจะได้คุ้นเคยกับตัวหนังสือ
และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้กับเด็ก

มุมบทบาทสมมติ

มุมบทบาทสมมติ เป็นมุมที่จัดขึ้นเพื่อให้เด็กมีโอกาสได้นำเอาประสบการณ์ที่ได้รับจาก
บ้าน หรือชุมชนมาเล่นแสดงบทบาทสมมติเลียนแบบบุคคลต่าง ๆ ตามจินตนาการของตนเอง เช่น
เป็นพ่อแม่ในมุมบ้าน เป็นหมอในมุมหมอ เป็นพ่อค้าแม่ค้าในมุมร้านค้า การเล่นดังกล่าวเป็นการ
ปลูกฝังความสำนึกถึงบทบาทสังคมที่เด็กได้พบเห็นในชีวิตจริง

การจัด

มุมบทบาทสมมตินี้ควรอยู่ใกล้มุมบล็อก และจัดให้เป็นสถานที่ต่าง ๆ นอกเหนือจากการจัดเป็นบ้าน โดยสังเกตการณ์เล่นและความสนใจของเด็ก ว่ามีการเปลี่ยนแปลงบทบาทการเล่นจากเล่นจากบทบาทเดิมไปสู่รูปแบบการเล่นอื่นหรือไม่ อุปกรณ์ที่นำมาจัดก็ควรเปลี่ยนไปตามความสนใจของเด็กเช่นกัน ดังนั้นมุมบทบาทสมมติจึงอาจจัดเป็นบ้าน ร้านอาหาร ร้านขายของ ร้านเสริมสวย โรงพยาบาล เป็นต้น ในขณะเดียวกันอุปกรณ์ที่นำมาจัดให้เด็ก ต้องไม่เป็นอันตราย และมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น

มุมวิทยาศาสตร์

มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา เป็นมุมเล่นที่ผู้สอนจัดรวบรวมสิ่งของต่าง ๆ หรือสิ่งที่มีในธรรมชาติมาให้เด็กได้สำรวจ สังเกต ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการช่วยพัฒนาทักษะกระบวนการวิทยาศาสตร์ให้กับเด็ก

การจัด

มุมวิทยาศาสตร์ หรือมุมธรรมชาติศึกษา เป็นมุมที่ต้องการความสงบคล้ายมุมหนังสือจึงจัดไว้ใกล้กันได้ และเพื่อเร้าให้เด็กสนใจในสิ่งที่นำมาแสดง ของที่จัดวางไว้จึงควรอยู่ในระดับที่เด็กหยิบ จับ ดูวัสดุอุปกรณ์เหล่านั้นได้โดยสะดวก และสิ่งที่นำมาตั้งแสดงนั้นไม่ควรจะตั้งแสดงของสิ่งเดียวกันตลอดปี แต่ควรจะปรับเปลี่ยนให้น่าสนใจ

มุมศิลปะ

กิจกรรมศิลปะเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาเด็กได้หลายด้าน เช่น ทางด้านกล้ามเนื้อ ซึ่งจะช่วยให้มือของเด็กพร้อมที่จะจับดินสอเขียนหนังสือได้ เมื่อไปเรียนในชั้นประถมศึกษา นอกจากนี้ยังช่วยในการพัฒนาทางอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เด็กจะมีโอกาสทำงานตามลำพัง และทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักปรับตัวที่จะทำงานด้วยกัน และส่งเสริมจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ การจัดให้มีมุมศิลปะ จึงเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กได้พัฒนามากขึ้น และยังสนองความสนใจความต้องการของเด็กวัยนี้ได้เป็นอย่างดี

การจัด

มุมศิลปะเป็นมุมหนึ่งที่ต้องใช้สมาธิในการทำงาน ความต้องการของเด็กวัยนี้ได้เป็นอย่างดี จึงควรจัดให้อยู่ในบริเวณมุมที่ต้องการความสงบ เช่นกัน อาจจัดเป็น โต๊ะสำหรับให้เด็กทำงานศิลปะ โดยมีผ้าพลาสติก หรือกระดาษปูกันและเทอะก่อนทำงาน และจัดวางอุปกรณ์ทำงานศิลปะไว้บนโต๊ะ หรือจัดให้มีกระดานขาหยั่งสำหรับเด็กเขียนภาพระบายสีน้ำ

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

สภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมในอาณาบริเวณรอบ ๆ สถานศึกษา รวมทั้งจัดสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องสนามเล่น จัดระวางรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณสถานศึกษา และบริเวณรอบนอกสถานศึกษา ดูแลรักษาความสะอาด ปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นรอบ ๆ บริเวณสถานศึกษาสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งส่งผลต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็ก

บริเวณสนามเด็กเล่น

ต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร ดังนี้

สนามเด็กเล่น ควรมีพื้นผิวหลายประเภท เช่น ดิน ทราย หญ้า พื้นสำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อ รวมทั้งที่ร่ม ที่โล่งแจ้ง พื้นดินสำหรับขุด ที่เล่นน้ำ บ่อทราย พร้อมอุปกรณ์ประกอบการเล่น เครื่องเล่นสนามสำหรับปีนป่าย ทรงตัว ฯลฯ ทั้งนี้ต้องไม่ติดกับบริเวณที่มีอันตราย ต้องหมั่นตรวจเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพแข็งแรง ปลอดภัยอยู่เสมอ และหมั่นดูแลเรื่องความสะอาด

ที่นั่งเล่นพักผ่อน จัดที่นั่งไว้ใต้ต้นไม้มีร่มเงา อาจใช้กิจกรรมกลุ่มย่อย ๆ หรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ หรืออาจจัดเป็นลานนิทรรศการให้ความรู้แก่เด็กและผู้ปกครอง

บริเวณธรรมชาติ

ปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ พืชผักสวนครัว หากบริเวณสถานศึกษามีไม่มากนักอาจปลูกพืชในกระบะหรือกระถาง (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2547 : 97- 101)

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กจะต้องสนองความต้องการความสนใจทั้งภายในนอกห้อง และจะต้องเป็นสภาพแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัย อากาศสดชื่นผ่อนคลาย มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่หลากหลายในการเรียนรู้ในการเล่นตามมุมต่าง ๆ ตามความสนใจ ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก จึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา ให้มีพัฒนาการที่ดี แข็งแรง เหมาะสมวัย

3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้ หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก โดยผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะ และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำเรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง นอกจากนี้ผู้สอนต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย 3-5 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา กิจกรรมที่จัดให้เด็กในแต่ละวันอาจใช้ชื่อเรียกกิจกรรมแตกต่างกันไปในแต่ละหน่วยงาน แต่ทั้งนี้ประสบการณ์ที่จัดจะต้องครอบคลุมประสบการณ์สำคัญ ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และควรยืดหยุ่นให้มีสาระที่ควรเรียนรู้ที่เด็กสนใจ

และสาระที่ควรเรียนรู้ที่ผู้สอนกำหนด เมื่อเด็กได้รับประสบการณ์สำคัญ และทำกิจกรรมในแต่ละหัวเรื่อง และเด็กควรจะมีแนวคิดตามที่ได้เสนอแนะในหลักสูตรสำหรับการนำแนวคิดจากนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้ในการจัดประสบการณ์ ผู้สอนต้องทำความเข้าใจนวัตกรรมจะมีจุดเด่นของตนเอง แต่โดยภาพรวมแล้วนวัตกรรมส่วนใหญ่จะยึดเด็กเป็นสำคัญ การลงมือปฏิบัติจริงด้วยตัวเด็กจะเป็นหัวใจสำคัญในแต่ละนวัตกรรม ต่อไปนี้คือตัวอย่างของนวัตกรรมที่เข้ามามีบทบาทในสถานศึกษาปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 50)

การสอนแบบมอนเตสซอรี (Montessori) เป็นการสอนที่ริเริ่มโดย ดร.มาเรีย มอนเตสเซอร์รี แพทย์หญิงชาวอิตาลี ซึ่งมีความเชื่อว่า จุดมุ่งหมายในการให้การศึกษาในระยะแรกแก่เด็กนั้น ไม่ใช่การเอาความรู้ไปบอก แต่ควรปลูกฝังให้เด็กเจริญเติบโตไปตามความต้องการตามธรรมชาติของเด็กเอง ทั้งนี้ มอนเตสเซอร์รี ได้พัฒนาวิธีการสอน การจัดเตรียมสิ่งแวดล้อม และอุปกรณ์การสอนต่าง ๆ ขึ้นมาใช้ โดยหลักสูตรที่นำมาสอนเด็ก แบ่งได้ 5 หมวดใหญ่ ๆ คือ ภาษา คณิตศาสตร์ วิชาการ ประสบการณ์ชีวิต และประสาทสัมผัส ส่วนวิธีการสอนจะใช้วิธีการสอน 3 ขั้นตอน ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้สอนความคิดรวบยอดใหม่ด้วยการทำซ้ำ ใ้กับการสาธิตขั้นต้นถ้าเด็กไม่เข้าใจขั้นตอนหนึ่งครูจะเริ่มสาธิตให้ดูใหม่ เมื่อแน่ใจว่าเด็กเข้าใจสิ่งที่ทำให้เด็กดูแล้ว จึงจะดำเนินการขั้นตอนต่อไป (จิระพันธ์ พูลพัฒน์, 2542 : 40 - 44 ; อ้างถึงในภรณ์ คุรุรัตน์, 2542)

การสอนแบบโครงการ (Project Approach) คือ การที่เด็กศึกษาสืบค้นลงลึก ในเรื่องที่เด็กสนใจ หรือทั้งผู้สอนและเด็กสนใจ โดยเด็กเป็นผู้ลงมือปฏิบัติสืบค้นข้อมูล เพื่อหาคำตอบจากคำถามของตนเอง ภายใต้การช่วยเหลือ แนะนำ โดยการอำนวยความสะดวก และสนับสนุนจากผู้สอน แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะเริ่มต้นโครงการ ระยะพัฒนาโครงการ และระยะสรุปโครงการ ซึ่งในแต่ละระยะจะประกอบด้วย การอภิปราย การออกภาคสนามการสืบค้น การนำเสนอ และการจัดแสดง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 50 -51)

การสอนภาษาโดยรวมธรรมชาติ (Whole Language) นวัตกรรมนี้มีปรัชญาความเชื่อว่าการสอนภาษาไทยให้กับเด็กนั้น ต้องเป็นการสอนภาษาที่สื่อความหมายกับเด็กผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งการพูด การอ่าน การฟัง การเขียน เด็กจึงจะสามารถเรียนรู้ภาษาได้ดี และควรอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยภาษาที่สื่อความหมาย มีการจัดสื่อเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการเล่นได้อย่างเป็นธรรมชาติที่สุด ไม่ใช่การทำแบบฝึกปฏิบัติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 51)

การสอนตามแนวคิดวอลดอร์ฟ (Waldorf) แนวคิดนี้เชื่อว่า เด็กปฐมวัยเรียนรู้จากการเลียนแบบ ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีกับเด็ก จุดมุ่งหมายของวอลดอร์ฟ คือ ช่วยให้มีมนุษย์บรรลุศักยภาพสูงสุดที่ตนมี พัฒนามนุษย์ที่ดี มีสังคมที่สมบูรณ์ โดยเน้นในเรื่องจิตวิญญาณ ความรู้สึก เน้นการสอนเจตคติในตัวเด็ก เน้นสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ที่ทำจากธรรมชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 51)

การสอนตามแนวคิดนีโอ-ฮิวแมนนิส (Neo-Humanist) แนวคิดนี้เชื่อว่า เด็กเปรียบเสมือนกิ่งไม้ที่อ่อนแอ ๆ ที่ตัดได้ เพราะฉะนั้นจึงควรให้ความสนใจกับการศึกษาระดับอนุบาลยิ่งกว่าการศึกษาในระดับใด ๆ การจะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้นั้นเกิดจากศักยภาพ 4 ด้าน คือ ร่างกาย จิตใจ ความมีน้ำใจ และวิชาการ กระบวนการเรียนรู้จะอาศัยหลัก 4 ข้อ คือ คลื่นสมองต่ำ การประสานกันของเซลล์สมอง ภาพจันตต่อตนเอง และการให้ความรู้สึก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 51)

ผู้สอนระดับปฐมวัยต้องศึกษาและทำความเข้าใจในหลักการจัดประสบการณ์ และรูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน เพื่อนำหลักสูตรลงสู่การปฏิบัติดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดหลักการจัดประสบการณ์ไว้ดังนี้

- 1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
- 1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับทั้งกระบวนการและผลผลิต
- 1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
- 1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 51)

2. แนวทางการจัดประสบการณ์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้ให้แนวทางการจัดประสบการณ์ คือ

- 2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำ เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- 2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือบูรณาการทั้งทักษะ และสาระการเรียนรู้
- 2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้เริ่มคิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิด โดยเน้นผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- 2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่น กับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น มีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน

2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย และอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน ตลอดจนสอดแทรกคุณธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์เรียนรู้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในสภาพจริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้

2.9 ให้ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผนการสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

2.10 จัดทำสารนิเทศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำข้อมูลที่ได้มาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 52 -53)

3. การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอน และเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัด และขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

3.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

3.1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยเด็กในแต่ละวัย และยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น วัย 3 ปี มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ 8 นาที วัย 4 ปี มีความสนใจอยู่ประมาณ 12 นาที วัย 5 ปี มีความสนใจอยู่ประมาณ 15 นาที

3.1.2 กิจกรรมที่ต้องการใช้ความคิด ทั้งในกลุ่มเล็ก และกลุ่มใหญ่ ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

3.1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ใช้เวลาประมาณ 40-60 นาที

3.1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้อง และนอกห้องกิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง จัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกาย ควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังกายมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 53)

3.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวัน ต้องให้ครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้

3.2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนามเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี

3.2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตัวเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วนสื่อวัสดุอุปกรณ์ ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

3.2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย และศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดยสอดแทรกคุณธรรม และจริยธรรมตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

3.2.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหาร พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่น และทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎ กติกา ข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่น หรือทำงานเสร็จ

3.2.5 การพัฒนาการคิด เพื่อเด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอดสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลอง ศึกษา นอกสถานที่ ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม

3.2.6 การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

3.2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก และเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เช่น แท่งไม้รูปทรงต่าง ๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 53 -55)

3.3 รูปแบบการจัดกิจกรรมประจำวัน การจัดตารางกิจกรรมประจำวันสามารถจัดได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมในการนำไปใช้ของแต่ละหน่วยงาน และสภาพชุมชนที่สำคัญผู้สอนต้องคำนึงถึงการจัดกิจกรรมให้ครอบคลุมพัฒนาการทุกด้าน

แนวทางการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ได้ หรือนำนวัตกรรมต่าง ๆ มาปรับใช้ในการจัดกิจกรรมประจำวันตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม และสถานศึกษาในแต่ละวันดังนี้

3.3.1 กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ

กิจกรรมเคลื่อนไหว และจังหวะเป็นกิจกรรม ที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ เช่น การเคลื่อนไหวร่างกายตามข้อตกลง การเคลื่อนไหวร่างกายตามคำสั่ง การเคลื่อนไหวร่างกายทำท่าทางประกอบเพลง หรือคำบรรยาย การเคลื่อนไหวร่างกายทำท่าทางตามความคิดของตนเอง

3.3.2 กิจกรรมสร้างสรรค์

กิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดพัฒนาการและการเรียนรู้ในด้านจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ มีพัฒนาการทางกล้ามเนื้อเล็ก เช่น มือ นิ้ว ประสาทสัมผัส มือ และตา การรู้จักสี และ ลักษณะของสิ่งต่าง ๆ การคิด การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การฝึกความอดทน การรอคอย การแบ่งปัน ฝึกความเป็นระเบียบ ความภาคภูมิใจในผลงานของตนเองและของผู้อื่น กิจกรรมสร้างสรรค์ที่จัดให้เด็กได้ทำกิจกรรมและลงมือปฏิบัติ เช่น การปั้น การฉีก-ปะ การตัด-ปะ การพิมพ์ภาพ การเล่นกับสี การร้อยลูกปัด ฯลฯ

3.3.3 กิจกรรมเสรี/ การเล่นตามมุม

กิจกรรมเสรี/ การเล่นตามมุม เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดพัฒนาการเรียนรู้ในด้าน การเข้าสังคม การเล่น-ทำงานร่วมกัน การฝึกการอดทนรอคอย และการแบ่งปัน การเรียนรู้ในด้านพัฒนาการทางภาษา การฝึกการวางแผน การแก้ปัญหา และการเรียนรู้สังครอบ ๆ ตัว การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก มือ นิ้ว มุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ ที่จัดไว้ในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมดนตรี มุมร้านค้า มุมวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

3.3.4 กิจกรรมเสริมประสบการณ์

กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดพัฒนาการ และการเรียนรู้ ในด้านการเรียนรู้สาระต่าง ๆ แบบบูรณาการ การฝึกประสาทสัมผัสทั้งห้า การพัฒนาการทางภาษาตามธรรมชาติ ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน เขียน ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การได้ฝึกวางแผน ปฏิบัติจริง และการประเมินผลงานเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่ม การคิด การแก้ปัญหา ความเชื่อมั่น ภาคภูมิใจในตนเอง เช่น การฟังนิทาน เรื่องราว การฟังเพลง คำคล้องจอง การค้นคว้า การสำรวจ การไปทัศนศึกษา การลงมือปฏิบัติจริง เช่น การรดน้ำต้นไม้ การประกอบอาหาร

3.3.5 กิจกรรมกลางแจ้ง

กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดพัฒนาการ และการเรียนรู้ ในด้านการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เช่น แขน ขา ลำตัว การเคลื่อนไหวร่างกายคล่องแคล่ว ความสนุกสนาน แจ่มใส อารมณ์ดี การเล่นร่วมกับคนอื่น การรอคอย และการแบ่งปัน การวางแผน การคาดคะเน การคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา การฝึกความเป็นระเบียบ เซลล์สมอง และใยประสาทพัฒนามากขึ้น เช่น กิจกรรมเล่นน้ำ เล่นทราย เล่นเครื่องเล่นสนาม เล่นเกมที่มีกติกาง่าย ๆ การละเล่น เช่น ตีเต๋ งูกินหาง มอญซ่อนผ้า การเล่นอิสระ ฯลฯ

3.3.6 กิจกรรมเกมการศึกษา

กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กเกิดพัฒนาการการเรียนรู้ ในด้านพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก และประสาทสัมผัสกันทั้งมือ – ตา ทักษะการสังเกต การเปรียบเทียบ การจำ มิติสัมพันธ์ การคิดในการแก้ปัญหา พัฒนาในด้านพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ ด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา ฝึกความอดทน รอคอย และการแบ่งปัน การฝึกระเบียบ การเก็บของเข้าที่ กิจกรรมเกมการศึกษา เช่น กิจกรรมเกมการศึกษา เกมภาพตัดต่อ เกมจับคู่ภาพ เกมโดมิโน เกมลอตโต (การสังเกตรายละเอียดของเกม) เกมเรียงลำดับภาพ ฯลฯ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549 : 3-9)

การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ควรกำหนดระยะเวลาในการแต่ละกิจกรรมให้มีความเหมาะสมตามวุฒิภาวะ อายุของเด็ก ในแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสม ตามความต้องการภูมิหลังของเด็กแต่ละคน การจัดกิจกรรมสามารถยืดหยุ่นเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นได้ การให้เด็กได้ทำกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี แข็งแรง เหมาะสมตามวัยของแต่ละบุคคลได้

4. การบูรณาการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย ยึดหลักการบูรณาการที่ว่าหนึ่งแนวคิดเล็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ และหลาย

ประสบการณ์สำคัญ ดังนั้น ผู้สอนจะต้องวางแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญอย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548 : 6)

การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการในรูปแบบการบูรณาการการเรียนรู้

การเรียนรู้แบบบูรณาการ หมายถึง การเชื่อมโยงเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนเข้ากับชีวิตจริง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ (วีริยะ บุญนะนิวาสน์, 2544 : 9-28; อ้างถึงในบุษรา นงศ์สวัสดิ์, 2547 : 41-41)

ความสำคัญของการบูรณาการ

1. สิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง และการดำเนินชีวิตประจำวันไม่ได้จำกัดว่าจะเกี่ยวข้องกับวิชาหนึ่งวิชาใดโดยเฉพาะ
2. การแก้ปัญหาหรือตัดสินใจจำเป็นต้องใช้ความรู้ และทักษะจากหลายวิชาร่วมกัน
3. ช่วยให้เห็นเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนเข้ากับชีวิตจริงทำให้เข้าใจว่าสิ่งที่เรียนมีประโยชน์หรือนำไปใช้ได้จริง
4. ช่วยให้เห็นความสำคัญระหว่างวิชา และความสัมพันธ์ระหว่างวิชาต่าง ๆ กับชีวิตจริง
5. ช่วยให้เกิดความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างความคิดรวบยอดในศาสตร์ต่าง ๆ เนื้อหาและกระบวนการที่เรียนในวิชาหนึ่งอาจทำให้เข้าใจวิชาอื่นได้
6. ขจัดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาต่าง ๆ ในหลักสูตร
7. สนองความสามารถของผู้เรียนซึ่งมีหลายด้าน (Multiple Intelligence) และสนองความสามารถในการแสดงออกและอารมณ์ (Emotional Intelligence)
8. สอดคล้องกับแนวคิดการสร้างความรู้ (Constructivism)

ประเภทของการสอนแบบบูรณาการ

1. การบูรณาการภายในวิชา เป็นการนำเนื้อหาวิชาหลักหนึ่งวิชาสอนสอดแทรกเนื้อหาวิชาอื่นที่ใกล้เคียงกัน
2. บูรณาการระหว่างวิชา เป็นการแยกแต่ละวิชา โดยกำหนดหัวข้อเรื่อง ความคิดรวบยอด และปัญหาเดียวกัน

แนวทางการจัดบทเรียน

1. มีการกำหนดหัวข้อเรื่อง (Theme) ที่เชื่อมโยงความคิดรวบยอดต่าง ๆ
2. มีการวางแผนการจัดกิจกรรมและ โครงการต่าง ๆ ที่ผู้เรียนจะต้องศึกษา และลงมือปฏิบัติ

รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ

1. แบบสอดแทรก (Infusion) เป็นการสอดแทรกเนื้อหา โดยผู้สอนคนเดียว กล่าวคือ ผู้สอนจะสอนในวิชาที่ตนรับผิดชอบ และสอดแทรกเนื้อหาของวิชาอื่นเข้าไปในการสอนของตนเอง
2. แบบคู่ขนาน (Parallel) เป็นการสอนแบบคู่ขนาน โดยใช้ครูตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปสอนวิชาต่างกัน แต่ครูทั้ง 2 คนต้องมาวางแผนการสอนร่วมกัน โดยมีการกำหนดหัวเรื่อง (Theme) ความคิดรวบยอด (Concept) และปัญหาเดียวกัน (Problem)
3. แบบสหวิทยาการ (Multi Disciplinary) แบบนี้มีส่วนคล้ายคลึงกับการสอนแบบคู่ขนาน แต่มีการมอบหมายงานหรือโครงการ (Project) ร่วมกัน ซึ่งจะเชื่อมโยงสาขาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน วางแผนแบ่งเป็นโครงการย่อย ๆ สำหรับนักเรียนทำในแต่ละวิชา
4. แบบเป็นคณะหรือข้ามวิชา (Trans Disciplinary) ในการสอนเป็นคณะ หรือข้ามวิชาครูที่สอนวิชาต่าง ๆ จะร่วมกันสอนเป็นทีมร่วมกันวางแผนปรึกษาหารือ กำหนดหัวเรื่อง ความคิดรวบยอด และปัญหาร่วมกัน และร่วมกันสอน

องค์ประกอบที่มีผลต่อการบูรณาการ

1. การบูรณาการต้องเริ่มตั้งแต่บูรณาการหลักสูตร ต้องวิเคราะห์ปัญหา สภาพความต้องการของผู้เรียน เป็นการจัดทำหลักสูตรบูรณาการที่ต้องระดมสรรพกำลังในการคิดเชิงวิชาการสูง และซับซ้อนกว่าหลักสูตรเนื้อหาวิชา และมีการวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับหลักสูตรด้วย
2. การบูรณาการเนื้อหาวิชา สถานศึกษาจะต้องมีการวิเคราะห์วางแผนการสอนการทำงานร่วมกัน จะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งจากผู้เรียน ผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษานุเคราะห์จึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถจึงจะประสบผลสำเร็จ
3. การวัดผลประเมินผล สอดคล้องกับบูรณาการ โดยพิจารณาจากการให้ความร่วมมือในการเรียนการสอน ซึ่งเกณฑ์การวัดผลประเมินผลนี้ต้องแตกต่างไปจากการวัดผลประเมินผลปกติ

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 3 ถึง 6 ปี จะไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จะจัดในรูปของกิจกรรมบูรณา การผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ ได้พัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันจึงต้องครอบคลุมสิ่งต่อไปนี้คือ (กรมวิชาการ, 2542 : 44)

1. การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยยะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นอย่างอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี ฯลฯ

2. การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กพัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยตนเองในการแต่งกาย หยิบจับช้อนส้อม ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

3. การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้ ถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก และเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว อาจจัดกิจกรรม โดยใช้ศิลปะเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระ ตามความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็ก เล่นบทบาทสมมติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นบล็อก

4. การพัฒนาความคิดให้เด็กพัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิด เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลองทัศนศึกษา ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

5. การส่งเสริมให้เด็กได้เลือกและตัดสินใจ เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือกเล่น หรือทำกิจกรรมอย่างเสรีตามความสนใจ และความต้องการของตนเอง จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้เล่นตามมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

6. การส่งเสริมลักษณะนิสัยและทักษะการใช้ชีวิตประจำวัน เพื่อให้เด็กมีสุขนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองได้ในกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็ก ได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น การรับประทานอาหาร การพักผ่อน นอนหลับ การขับถ่าย การทำความสะอาดร่างกาย การเล่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น การปฏิบัติตามกติกาข้อตกลงของส่วนรวม การเก็บของเข้าที่เมื่อเลิกเล่น หรือทำงานเสร็จ แนวปฏิบัติของโรงเรียน จัดกิจกรรมในรูปแบบบูรณาการ โดยคำนึงถึงการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน และสอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยครูจัดกิจกรรมประจำวันทั้ง 6 กิจกรรม เน้นการสอนบูรณาการเพื่อให้พัฒนาครบทั้ง 4 ด้าน จัดประสบการณ์เรียนรู้ทั้งทางส่วนตัว และทางวัฒนธรรมแก่เด็ก พร้อมกันนี้ก็ช่วยให้เกิดพัฒนาการทั้งอารมณ์และปัญญาอันเนื่องจากประสบการณ์นั้น ๆ นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังได้จัดกิจกรรมที่เน้นกระบวนการสนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล (เด็กมีโอกาเลือก และตัดสินใจตามความสนใจ) โดยครูจัดกิจกรรมประจำวันทั้ง 6 กิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกเล่น มุมเสรี มุมสร้างสรรค์ เกมการศึกษา กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นต้น ไม่มีกิจกรรมใดดีไปกว่าการจัดกิจกรรมให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านการเล่น

ไม่ว่าจะเป็นการเล่นคนเดียว หรือเล่นเป็นกลุ่ม การเล่นจะช่วยให้เด็กปรับตัวเข้ากับเพื่อน ได้ดี เกิดความรู้สึกมั่นคง อบอุ่น รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีโอกาสตอบสนองความอยากรู้ อยากรู้อยากเห็นของตนเอง มีความชื่นชมในสิ่งที่พบเห็น ดังนั้นการจัดมุมเพื่อให้เด็กได้มีโอกาสเล่นในห้อง การเลือกทำกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ ย่อมมีผลดีแก่เด็กแน่นอน

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการในรูปบูรณาการ เป็นการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย โดยผ่านการเล่นของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เกิดการเรียนรู้ได้ พัฒนาทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การเลือกกิจกรรมต้องคำนึงถึงพัฒนาการของเด็ก

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

การประเมินเด็กระดับปฐมวัยยึดวิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ประเมินจากการสังเกต พัฒนาการเชิงบรรยาย จากการรวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูล จากครอบครัว ของเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงาน สามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้ และมีความก้าวหน้าเพียงใด ช่วยผู้สอนวางแผนในการจัดกิจกรรม ซึ่งให้เห็นความต้องการของเด็ก ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก และขณะเดียวกันก็ยังใช้ในการประเมิน ประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย (จินตนา ท่วมพงษ์, 2551 : 30)

คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 กล่าวว่า การประเมินพัฒนาการ หมายถึง กระบวนการสังเกตพฤติกรรมของเด็กในขณะที่ทำกิจกรรม แล้วจดบันทึกลงในเครื่องมือ ที่ผู้สอนสร้างขึ้น หรือกำหนดเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกในแต่ละครั้ง เป็นข้อมูลในการพัฒนากิจกรรมให้เด็กได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยเป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติ ตามตารางกิจกรรมประจำวัน และครอบคลุมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อนำผลมาใช้ในการจัดกิจกรรม หรือประสบการณ์ พัฒนาเด็กได้ตามศักยภาพของแต่ละคน ด้วยเหตุนี้ผู้สอนซึ่งเป็นผู้ที่จะทำหน้าที่ประเมินพัฒนาการ เด็กจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาการเด็กวัย 3-5 ปี เป็นอย่างดี และเข้าใจโครงสร้าง ของการประเมินอย่างละเอียดว่าจะประเมินเมื่อไร และอย่างไร ต้องมีความสามารถในการเลือก เครื่องมือ และวิธีการที่จะใช้ได้อย่างถูกต้อง จึงจะทำให้ผลของการประเมินนั้นเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ การประเมินพัฒนาการอาจทำได้หลายวิธี แต่วิธีที่ง่ายต่อการปฏิบัติและนิยมใช้กันมากคือ การสังเกต ซึ่งต้องทำอย่างต่อเนื่อง และบันทึกไว้เป็นหลักฐานอย่างสม่ำเสมอ อาจกล่าวได้ว่าผู้สอน หรือผู้เกี่ยวข้องกับเด็กต้องคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

หลักการประเมินพัฒนาการของเด็ก

1. ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลพัฒนาเด็ก

2. ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
3. สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
4. ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกลงมือ และจัดบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
5. ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูลหลาย ๆ ด้าน ไม่ควรใช้การทดสอบ

ขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ

การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย จะต้องผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาและทำความเข้าใจพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงอายุทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังปรากฏในการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 อย่างละเอียด จึงจะทำให้ดำเนินการประเมินพัฒนาการได้อย่างถูกต้อง และตรงกับความเป็นจริง

2. วางแผนเลือกใช้วิธีการ และเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับใช้บันทึก และประเมินพัฒนาการ เช่น แบบบันทึกพฤติกรรมที่เหมาะสมที่จะใช้บันทึกพฤติกรรมของเด็ก การบันทึกรายวัน เหมาะกับการบันทึกกิจกรรม หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน การบันทึก การเลือกของเด็กเหมาะสำหรับการใช้บันทึกลักษณะเฉพาะ หรือปฏิกิริยาที่เด็กมีต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว เป็นต้น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะเลือกใช้เครื่องมือประเมินพัฒนาการที่เหมาะสม เพื่อจะได้ผลของพัฒนาการที่ถูกต้องตามต้องการ

3. ดำเนินการประเมินและบันทึกพัฒนาการ หลังจากที่ได้วางแผนและเลือกเครื่องมือที่จะใช้ประเมิน และบันทึกพัฒนาการแล้ว ก่อนจะลงมือประเมินและบันทึกจะต้องอ่านคู่มือ หรือคำอธิบายวิธีการใช้เครื่องมือเหล่านั้น ๆ อย่างละเอียด แล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนที่ปรากฏในคู่มือ และบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรต่อไป

4. ประเมินและสรุป การประเมินและสรุปนั้นต้องดูจากผลการประเมินหลาย ๆ ครั้ง มิใช่เพียงครั้งเดียว หรือนำเอาจากผลการประเมินเพียงครั้งเดียวมาสรุป อาจทำให้เกิดพลาดได้ ผลการประเมินดูได้จากผลที่ปรากฏในเครื่องมือประเมิน และบันทึกพัฒนาการ เช่น ประเมินการใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของเด็กอายุ 3 ปี ปรากฏว่ายังเดินขึ้นบันไดสลับท้ำไม่ได้ ก็ต้องมาตีความหมายว่า กำลังขาของเด็กยังมีไม่พอที่จะเดินสลับท้ำขึ้นบันได อาจสรุปได้ว่า พัฒนาการกล้ามเนื้อใหญ่ยังไม่แข็งแรงเหมาะสมกับวัย ต้องจัดกิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ส่วนขาต่อไป

5. รายงานผลเมื่อได้ผลจากการประเมิน เมื่อได้ผลจากการประเมิน และสรุปพัฒนาการของเด็กแล้ว ผู้สอนจะต้องตัดสินใจว่าจะรายงานข้อมูลไปยังผู้ใด เพื่อจุดประสงค์อะไร และจะต้องใช้รูปแบบใด สำหรับรายงาน เช่น ต้องรายงานผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ปกครอง เพื่อทราบว่ากิจกรรมหรือประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดให้เด็กนั้น ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแต่ละคนอย่างไร เป็นไปตาม

จุดประสงค์หรือไม่ เพื่อจะได้วางแผนช่วยเหลือเด็กได้ตรงตามความต้องการต่อไป โดยสถานศึกษาจะมีสมุดรายงานประจำตัวเด็ก ผู้สอนใช้สมุดรายงานนั้นเป็นเครื่องมือ หรือแบบรายงานผู้ปกครองได้ และถ้าผู้สอนมีข้อเสนอแนะหรือจะขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก็อาจจะเขียนเพิ่มเติมลงในสมุดรายงานใด ข้อมูลควรมีความหมายเกิดประโยชน์แก่เด็กเป็นสำคัญ การบันทึกข้อความลงในสมุดรายงานประจำตัวเด็ก ผู้สอนควรใช้ภาษาในทางสร้างสรรค์มากกว่าในทางลบ

6. การให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมิน ผู้สอนต้องตระหนักว่าการทำงานร่วมกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก เป็นเรื่องสำคัญมาก ผู้สอนควรยกย่องผู้ปกครองที่พยายามมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ผู้สอนจะต้องรับผู้ปกครองที่มาถึงสถานศึกษา ขอบคุนสำหรับความร่วมมือเขียนจดหมายถึงผู้ปกครองเพื่อการรายงานเรื่องเด็ก พูดคุยด้วยตนเองหรือทางโทรศัพท์ สิ่งเหล่านี้จะทำให้ผู้ปกครองรู้สึกถึงความสำคัญของตนเอง และต้องการที่จะมีส่วนร่วมกับผู้สอนในการพัฒนาเด็กของตน

การติดต่อสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองควรจะเป็นการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง คือ จากสถานศึกษาไปสู่อุปการ และจากบ้านมาสู่สถานศึกษา กระตุ้นให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก เพราะผู้ปกครองจะให้ข้อมูลที่ต้องการเกี่ยวกับตัวเด็กที่ผู้สอนสามารถนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการจัดกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาเด็กทุกคนได้เป็นอย่างดี สำหรับการติดต่อกับผู้ปกครอง อาจทำได้หลายวิธี เช่น การติดต่อด้วยวาจา ได้แก่ การสนทนาด้วยตัวเอง ทางโทรศัพท์ การเยี่ยมบ้าน การประชุมผู้ปกครอง การติดต่อด้วยวิธีอื่น เช่น ป้ายปิดประกาศ วารสาร ข่าวสาร คู่มือรับฟังความคิดเห็น เป็นต้น นอกจากนี้อาจให้ผู้ปกครองอาสาสมัครมาช่วยงานผู้สอนในสถานศึกษา เช่น เล่านิทาน ร้องเพลง และอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ช่วยในเวลาเด็กทำกิจกรรมเสรี ช่วยสังเกตเด็ก บันทึกพัฒนาการอื่น ๆ อีกมากมาย ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่เด็ก ซึ่งสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้กับผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการทำงานกับผู้สอนเป็นอย่างยิ่ง

วิธีการ และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก

ในการสรุปผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยแต่ละครั้ง ควรใช้วิธีการประเมินอย่างหลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สุด วิธีการที่เหมาะสม และนิยมใช้ในการประเมินเด็กปฐมวัยมีด้วยกันหลายวิธีดังต่อไปนี้

การสังเกตและการบันทึก

การสังเกตมีอยู่ 2 แบบ คือ การสังเกตอย่างมีระบบ ได้แก่ การสังเกตอย่างมีจุดมุ่งหมาย ที่แน่นอนตามแผนที่วางไว้ และอีกแบบหนึ่ง คือ การสังเกตแบบไม่เป็นทางการ เป็นการสังเกตในขณะที่เด็กทำกิจกรรมประจำวัน และเกิดพฤติกรรมที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น และผู้สอนจดบันทึกไว้

การสังเกตเป็นวิธีการที่ผู้สอนใช้ในการศึกษาพัฒนาการเด็ก เมื่อมีการสังเกตต้องมีการบันทึก ผู้สอนควรทราบว่าบันทึกอะไร การบันทึกพฤติกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องทำอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากเด็กเจริญเติบโต และเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงต้องนำมาบันทึกไว้เป็นหลักฐานไว้อย่างชัดเจน การสังเกต และการบันทึก พัฒนาการเด็กสามารถใช้แบบง่าย ๆ คือ

1. แบบบันทึกพฤติกรรม ใช้บันทึกเหตุการณ์เฉพาะอย่าง โดยบรรยายพฤติกรรมเด็ก ผู้บันทึกต้องบันทึก วัน เดือน ปีเกิดของเด็ก และวัน เดือน ปี ที่ทำการบันทึกแต่ละครั้ง

2. การบันทึกรายวัน เป็นการบันทึกเหตุการณ์ หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนทุกวัน ถ้าหากบันทึกในรูปแบบของการบรรยาย ก็มักจะเน้นเฉพาะเด็ก จะช่วยกระตุ้นให้ผู้สอนจะได้พิจารณาปัญหาของเด็กเป็นรายบุคคล ช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญมีข้อมูลมากขึ้น สำหรับวินิจฉัยว่าเด็กสมควรจะได้รับคำปรึกษาเพื่อลดปัญหา และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้อง นอกจากนั้นยังช่วยชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสียของการจัดกิจกรรม และประสบการณ์ได้เป็นอย่างดี

3. แบบสำรวจรายการ ช่วยให้ผู้สามารถวิเคราะห์เด็กแต่ละคนได้ก่อนข้างละเอียดเหมาะสมกับแต่ละระดับปฐมวัย

การสนทนา

สามารถใช้การสนทนาได้ทั้งเป็นกลุ่มหรือรายบุคคล เพื่อประเมินความสามารถในการแสดงความคิดเห็น และพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็ก และบันทึกผลการสนทนาลงในแบบบันทึกพฤติกรรมหรือบันทึกรายวัน

การสัมภาษณ์

ด้วยวิธีพูดคุยกับเด็กรายบุคคล และควรจัดในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดความเครียดและวิตกกังวล ผู้สอนควรใช้คำถามที่เหมาะสมเปิดโอกาสให้เด็กได้คิด และตอบอย่างอิสระ จะทำให้ผู้สอนสามารถประเมินความสามารถทางสติปัญญาของเด็ก และค้นพบศักยภาพในตัวเด็กได้ โดยบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์

การรวบรวมผลงานที่แสดงออกถึงความก้าวหน้าแต่ละด้านของเด็กเป็นรายบุคคล

โดยเก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มผลงาน (Portfolio) ซึ่งเป็นวิธีรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวเด็กโดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ รวบรวมเอาไว้อย่างมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน แสดงการเปลี่ยนแปลงของพัฒนาการแต่ละด้าน นอกจากนี้ยังรวมเครื่องมืออื่น ๆ เช่น แบบสอบถามผู้ปกครอง แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกสุขภาพอนามัยเอาไว้ในแฟ้มผลงาน เพื่อผู้สอนจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กอย่างชัดเจนและถูกต้อง การเก็บผลงานของเด็กจะไม่ถือว่าเป็นการประเมินผลงาน ถ้างานแต่ละชิ้นถูกรวบรวมไว้โดยไม่ได้รับการประเมินจากผู้สอน และไม่มีการนำผลงานมาปรับปรุงพัฒนาเด็กหรือปรับปรุงการสอนของผู้สอน ดังนั้นจึงเป็นแต่การเก็บสะสมงานเท่านั้น เช่น แฟ้มผลงานขีดเขียน

งานศิลปะ จะเป็นเพียงแค่แฟ้มผลงานเด็ก ถ้าไม่มีการประเมิน แฟ้มผลงานนี้จะเป็นเครื่องมือการประเมินต่อเมื่องานที่สะสมแต่ละชิ้นถูกใช้ในการบ่งบอกความก้าวหน้า ความต้องการของเด็ก และเป็นการเก็บสะสมอย่างต่อเนื่องที่สร้างสรรค์โดยผู้สอนและเด็ก

ผู้สอนสามารถใช้แฟ้มผลงานอย่างมีคุณค่าสื่อสารกับผู้ปกครอง เพราะการเก็บผลงานเด็กอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอในแฟ้มผลงาน เป็นข้อมูลให้ผู้ปกครองสามารถเปรียบเทียบความก้าวหน้าที่ถูกของตนมีเพิ่มขึ้นจากผลงานชิ้นแรกกับชิ้นต่อ ๆ มา ข้อมูลในแฟ้มผลงานประกอบด้วย ตัวอย่างผลงานการขีดเขียน การอ่าน และข้อมูลบางประการของเด็กที่ผู้สอนเป็นผู้บันทึก เช่น จำนวนเล่มของหนังสือที่เด็กอ่าน ความถี่ของการเลือกอ่านที่มุนหนังสือในช่วงเวลาเลือกเสรี การเปลี่ยนแปลงอารมณ์ ทักษะคิด เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะสะท้อนภาพของความงอกงามในเด็กแต่ละคน ได้ชัดเจนว่าการประเมินโดยใช้การให้เกรด ผู้สอนจะต้องชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึงที่มาของการเลือกชิ้นงานแต่ละชิ้นที่สะสมในแฟ้มผลงาน เช่นเป็นชิ้นงานที่ดีที่สุด ในช่วงระยะเวลาการเลือกชิ้นงานนั้น เป็นชิ้นงานที่แสดงความต่อเนื่องของงาน โครงการ ผู้สอนควรเชิญผู้ปกครองมามีส่วนร่วมในการคัดสรรชิ้นงานที่บรรจุในแฟ้มสะสมผลงานของเด็ก

ข้อควรพิจารณาในการเลือกเก็บข้อมูลในแฟ้มผลงาน มีดังนี้คือ

1. ข้อมูลที่แสดงถึงระดับพัฒนาการ และความสำเร็จที่เกี่ยวกับกิจกรรมที่เด็กกระทำที่ได้มาจากเครื่องมือการประเมิน

2. ข้อมูลที่รวบรวมจากผลงานต่าง ๆ ของเด็ก อาจให้เด็กช่วยเลือกเก็บด้วยตัวเอง หรือผู้สอนกับเด็กร่วมกันเลือก

3. ข้อมูลของเด็กที่ได้จากผู้ปกครอง

การประเมินการเจริญเติบโตของเด็ก

ตัวชี้ของการเจริญเติบโตของเด็กที่ใช้ทั่ว ๆ ไป ได้แก่ น้ำหนัก ส่วนสูง เส้นรอบศีรษะ พัน และการเจริญเติบโตของกระดูก แนวทางการประเมินการเจริญเติบโตมีดังนี้

1. การประเมินการเจริญเติบโต โดยชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็ก แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์อายุของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งใช้สำหรับการประเมินการเจริญเติบโตโดยรวม วิธีการใช้กราฟมีดังนี้

เมื่อชั่งน้ำหนักเด็กแล้ว นำน้ำหนักมาจุดเครื่องหมายกากบาทลงบนกราฟ และอ่านการเจริญเติบโต ดูเครื่องหมายกากบาทว่าอยู่ในแถบสีใด อ่านข้อความที่อยู่บนแถบสีนั้น ซึ่งบ่งบอกภาวะโภชนาการเป็น 3 กลุ่ม คือ น้ำหนักที่อยู่ในเกณฑ์ปกติ น้ำหนักมากเกินเกณฑ์ น้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปกครองและผู้สอน คือ ควรดูแลน้ำหนักเด็ก อย่าให้เบี่ยงเบนออกจากเส้นประ มิเช่นนั้นเด็กมีโอกาสน้ำหนักมากเกินเกณฑ์ หรือน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ได้

2. การวัดเส้นรอบศีรษะ มีความสำคัญในการติดตามการเจริญเติบโตของสมองในเด็กที่มีเส้นรอบศีรษะเล็กกว่าปกติ เมื่อเปรียบเทียบกับวัยอาจแสดงถึงความผิดปกติของสมอง เช่น สมองเล็กกว่าปกติ หรือกะโหลกศีรษะเชื่อมเร็วกว่าปกติ ซึ่งหากวินิจฉัยได้เร็ว และส่งเสริมต่อเด็กไปรับการรักษาทันที่ อาจแก้ไขความพิการนี้ได้ ในทำนองเดียวกันถ้าเส้นรอบศีรษะวัดได้มากกว่าปกติ เมื่อเปรียบเทียบกับวัยเด็ก ซึ่งแสดงถึงเด็กมีหัวโตผิดปกติ อาจเกิดจากมีน้ำในสมองมากกว่าปกติ โรคนี้หากวินิจฉัยได้เร็วและเด็กได้รับการรักษาทันที่ ก็จะช่วยแก้ไขเป็นปกติได้เช่นกัน จึงควรวัดเส้นรอบศีรษะในเด็กอายุต่ำกว่า 2 ปี ทุกครั้งที่รับบริการการตรวจสุขภาพ

ขนาดรอบศีรษะในเด็กอายุต่าง ๆ

ทารกแรกเกิด - 7 วัน เส้นรอบศีรษะปกติของเด็กแรกเกิดประมาณ 35 เซนติเมตร

ทารกอายุ 4-5 เดือน กระหม่อมหลังปิดอย่างช้าไม่เกินอายุ 4 เดือน

อายุ 4 ปี เส้นรอบศีรษะเพิ่มขึ้นอีกประมาณปีละ 1 เซนติเมตร

เด็กอายุ 1 ปี 6 เดือน กระหม่อมหน้าปิดอย่างช้าไม่เกินอายุ 1 ปี 6 เดือน

เด็กอายุ 2-5 ปี เส้นรอบศีรษะเพิ่มขึ้นอีกปีละ 1 เซนติเมตร

วิธีวัดใช้เทปวัดตัวโดยให้ด้านหน้าผ่านบริเวณคิ้ว ด้านหลังผ่านบริเวณท้ายทอยส่วนที่โหนกที่สุด

3. การตรวจสุขภาพปากและฟัน คือ การตรวจสอบและรักษาสภาวะผิดปกติของฟันและปาก การรักษาให้ฟันและปากสะอาด และมีสุขภาพดีอยู่เสมอ ผู้สอนควรแนะนำให้ผู้ปกครองพาเด็กไปให้ทันตแพทย์ตรวจอย่างสม่ำเสมอปีละ 1-2 ครั้ง นอกจากนี้ผู้สอนควรเข้าใจวิธีการดูแลฟันซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้พิมพ์เผยแพร่ เพื่อแนะนำเด็กและผู้ปกครอง เพื่อดูแลรักษาฟันเด็กให้ดีอยู่เสมอ เช่น การแปรงฟัน ได้แนะนำให้วางแปลงตั้งจากกับตัวฟัน ถูไปมาสั้น ๆ ในแนวนอนให้ทั่วถึงฟันทุกซี่ในปากทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ควรแปรงฟันทุกครั้งหลังกินขนมหวาน หรือหลังมื้ออาหาร

4. การให้เด็กได้รับวัคซีนขั้นพื้นฐาน การใช้ภูมิคุ้มกันโรคต่าง ๆ แก่เด็กเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น เพราะจะทำให้เด็กไม่เป็นโรคต่าง ๆ เช่น โรคคอตีบ อหิวาต์ โสโครก โรคโปลิโอ บาดทะยัก ไอกรน และอื่น ๆ ซึ่งอาจทำให้เด็กพิการหรือถึงแก่ชีวิตได้ กำหนดเวลาการให้ภูมิคุ้มกัน (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : 84-96)

สรุปได้ว่า การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ทำให้ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยได้ทราบถึงพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน ทั้งด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ พัฒนาการทางด้านสังคม และพัฒนาการทางด้านสติปัญญา รวมทั้งด้านผลงานของเด็กระดับปฐมวัย

6. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวเด็ก

เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็ก จึงต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ หรือถือเป็นหุ้นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็ก ให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังนั้นผู้สอนจึงมิใช่จะแลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเท่านั้น แต่จะต้องให้พ่อแม่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ทั้งนี้ได้ หมายความว่าให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้กำหนดเนื้อหาหลักสูตรตามความต้องการ โดยไม่คำนึงถึง หลักการจัดที่เหมาะสมกับวัยเด็ก จากแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้และแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม สังคมที่แวดล้อม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนา ศักยภาพ และการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 7) ดังนั้นการ ที่ให้เด็กมีพัฒนาการที่ดี เหมาะสมกับวัย และได้พัฒนาได้มีศักยภาพพ่อแม่ผู้ปกครอง ย่อมมี บทบาทสำคัญในการช่วยกันพัฒนาเด็กปฐมวัย

บทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่ผู้สอน และพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง ต้องสื่อสารกันตลอดเวลา เพื่อความเข้าใจตรงกัน และพร้อมร่วมมือในการจัดการศึกษาให้เด็ก ดังนั้น พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบกำหนด แผนการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับผู้สอนและเด็ก
2. ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็ก ตามศักยภาพ
3. เป็นเครือข่ายการเรียนรู้การจัดกิจกรรมภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้
4. สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น
5. อบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ ของเด็ก
6. ป้องกันแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง
7. เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และมีคุณธรรม ไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้
8. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็ก และการประเมินการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2548 ข : 114)

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองคือการทำงานร่วมกัน ได้แก่ การวางแผน การทำงาน การเรียนรู้ และการตัดสินใจ ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ทางการศึกษาของเด็ก ซึ่งวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนนั้น ผู้บริหารและครูนั้นต้องเลือกวิธีการที่จะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน และ โรงเรียน ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้ปกครอง

บริบทของโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ข้อมูลพื้นฐาน

โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา เดิมเรียกว่า “โรงเรียนศรีวัฒนาวิทยา” จัดตั้งเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2465 โดยนายอำเภอวัฒนานคร อยู่บริเวณสนามเทนนิสและหอประชุมอำเภอวัฒนานคร (หลังเก่า) จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นมูลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นายवल บรรเทากิจ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่

ต่อมา พ.ศ. 2497 นายคิลก จิตต์ประเสริฐ ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ ได้รับงบประมาณก่อสร้างอาคารแบบ ป2.พิเศษ ใต้ถุนสูงใช้งบประมาณ 8,000 บาท มีพ่อค้าประชาชนอำเภอวัฒนานครบริจาคเงินต่อเติมอาคารชั้นล่าง จนเสร็จสมบูรณ์ ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งโรงเรียนในปัจจุบัน

ต่อมาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีคำสั่งให้โรงเรียนประถมศึกษาปลายวัฒนานครร่วมกับโรงเรียนศรีวัฒนาวิทยา เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2520 โดยมี นายไพฑูรย์ อ่อนคำภา ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ และมอบอาคารเรียน อาคารประกอบ ดังนี้

1. อาคารเรียนแบบ 008 พิเศษ ขนาด 10 ห้องเรียน จำนวน 1 หลัง
2. อาคารเรียนแบบ ป.1ข. ขนาด 10 ห้องเรียน จำนวน 1 หลัง
3. อาคารอเนกประสงค์ (โรงฝึกงาน) จำนวน 1 หลัง
4. อาคารอเนกประสงค์ จำนวน 1 หลัง
5. บ้านพักครู จำนวน 5 หลัง

การบริหารจัดการศึกษา

โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา แบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็น 4 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล และกลุ่มบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารยึดหลักการบริหาร / เทคนิคการบริหารแบบ “ธรรมภิบาล” ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ซึ่ง

เป้าหมายสุดท้าย คือ ให้นักเรียนเป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข โดยการบริหารจัดการของโรงเรียนอยู่ภายใต้การควบคุมดูแล การส่งเสริมและสนับสนุนจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในการบริหารสถานศึกษาได้ใช้แนวคิดหลัก คือ การบริหารโดยการมีส่วนร่วม โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน คือการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนและโรงเรียน มีการวางแผนร่วมกัน ร่วมปฏิบัติของบุคลากรทุกฝ่าย ทุกระดับ ตามวงจรการทำงานแบบ PDCA (Plan Do Check Action) ในทุกกิจกรรมที่ดำเนินงานจะมีการกำกับ ติดตาม และประเมินการทำงานเป็นระยะๆ จุดที่สำคัญที่โรงเรียนใช้ดำเนินการ คือ การสร้างความตระหนักและกระตุ้นจิตสำนึกที่ดีต่อการพัฒนาสถานศึกษา

ปรัชญาโรงเรียน

นตฺถิปลญฺญาสมมา อภา “แสงสว่างเสมอด้วยปัญญาไม่มี”

คำขวัญโรงเรียน

“เรียนดี กีฬาเด่น เน้นคุณธรรม”

สีประจำโรงเรียน

“ชมพู - น้ำเงิน”

สัญลักษณ์ของโรงเรียน

“ตราดอกบัว”

ความหมายของตราสัญลักษณ์โรงเรียน

ความหมาย

เป็นสัญลักษณ์ดอกบัวสีชมพู ล้อมรอบด้วยตัวอักษร “อ” ซึ่งมีความหมายว่าดอกบัวสีชมพูเป็นดอกไม้ที่สูงค่านำมาบูชาพระพุทธเจ้าในครั้งพุทธกาล จนถึงปัจจุบัน ซึ่งเปรียบได้กับเด็กซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าสัญลักษณ์ “อ” หมายถึง โรงเรียนอนุบาลที่จะช่วยดูแลอุ้มชูนักเรียน ที่มีคุณค่านี้ให้ก้าวหน้าต่อไป

เอกลักษณ์

โรงเรียนส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

อัตลักษณ์

คุณธรรมดี คนตรีเด่น

คุณธรรมดี ตัวชี้วัดประกอบด้วย

1. นักเรียนทุกคนต้องเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมตามศาสนาที่ตนเองนับถืออย่างน้อย 10 ครั้ง/ปี
2. นักเรียนทุกคนต้องบวชบรรพชาสามเณรและศีลจารีณีก่อนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คนตรีเด่นตัวชี้วัดประกอบด้วย นักเรียนทุกคนต้องเล่นดนตรีเป็นอย่างน้อย 1 ชิ้น

ภารกิจ

ภารกิจในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา จำแนกออกเป็น 2 ด้าน ที่ทางโรงเรียนถือว่าเป็นภารกิจหลักที่จำเป็น ดังนี้

ด้านปริมาณ

ก. ระดับก่อนประถมศึกษา

ส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ให้เด็กวัยก่อนประถมศึกษา มีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตามศักยภาพ และให้มีความพร้อมในการเข้าเรียนระดับประถมศึกษา

ข. ระดับประถมศึกษา

เร่งรัดการจัดการศึกษา เพื่อให้เด็กทุกคนที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ ได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาจนจบหลักสูตร โดยเน้นการช่วยเหลือและสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบที่เหมาะสมกับตัวเด็กและสภาพท้องถิ่น

ด้านคุณภาพ

เร่งรัดพัฒนาคุณภาพนักเรียนที่พึงประสงค์ให้มีความรู้ เจตคติ และลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา โดยให้มีคุณลักษณะที่เด่นชัดตามความต้องการของสังคมและท้องถิ่น โดยถือปฏิบัติตามแนวทางของการพัฒนา ดังนี้

1. ปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอน โดยเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เต็มเวลากระบวนการและเนื้อหาที่หลักสูตรกำหนด ให้ครูเตรียมการสอน การใช้สื่อ และการสอนซ่อมเสริม อย่างเป็นระบบ รวมทั้งพัฒนาการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
2. จัดรูปแบบวิถีชีวิต และกิจกรรมที่มุ่งเสริมสร้างและหล่อหลอมเด็ก ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมและชุมชน รวมทั้งการรักษาสุขภาพและอนามัย สุขนิสัยที่ดีงามทั้งของตนเองและครอบครัว
3. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสภาพร่างกายสติปัญญาและจิตใจของผู้เรียน

4. ปรับการบริหาร และนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยใช้แผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินงาน และให้ความสำคัญต่อการนิเทศภายใน การติดตามกำกับ และการประเมินผลอย่างมีระบบ

5. เร่งพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึก มีอุดมการณ์ และตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบ รวมทั้งพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

6. มีการตรวจสอบสมรรถภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร และจัดสวัสดิการ ยกย่อง เชิดชูเกียรติให้บุคลากรมีขวัญ กำลังใจ ภาคภูมิใจ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

วิสัยทัศน์

โรงเรียนมีมาตรฐาน วิชาการเป็นเลิศ นักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม รักษ์ท้องถิ่นและเอกลักษณ์ความเป็นไทย

พันธกิจ

1. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมและประถมศึกษาตามเกณฑ์อย่างมีคุณภาพ

2. โรงเรียนมีการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นไทย มีความเป็นเลิศทางวิชาการ และห่างไกล ยาเสพติด

3. โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริม ปลูกฝัง อนุรักษ์ ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นและเอกลักษณ์ความเป็นไทย

4. โรงเรียนจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากลด้วยการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและตามหลักธรรมาภิบาล

วัตถุประสงค์

ก. ระดับก่อนประถมศึกษา

จัดการศึกษาให้เด็กวัยก่อนประถมศึกษา ได้รับการพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการที่จะเข้าเรียนระดับประถมศึกษาอย่างสม่ำเสมอเสมอภาคเท่าเทียมกัน

ข. ระดับประถมศึกษา

เพื่อให้เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับให้เข้าเรียนจนจบหลักสูตรทุกคน โดยให้ความรู้ทักษะ ความรู้ทางกระบวนการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา จนสามารถสนองความต้องการของสังคมและท้องถิ่นในด้านต่างๆ ดังนี้

1. เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. เป็นผู้รักษาและดำรงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ที่ดีต่อชาติ รู้จักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมไทย
3. สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข และเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมตามหลักสูตรที่กำหนด
4. เป็นผู้มีความรับผิดชอบในการพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติ
5. มีความรู้ และทักษะพื้นฐานด้านต่างๆ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพที่เปลี่ยนแปลง และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม ดังนี้
  - 5.1 ด้านภาษา สามารถอ่านคล่อง เขียนคล่อง และมีนิสัยรักการอ่าน
  - 5.2 ด้านคณิตศาสตร์ สามารถคิดเลขเร็วและถูกต้อง
  - 5.3 ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นได้
6. มีนิสัยที่ดีในการทำงาน และทักษะพื้นฐานทางด้านอาชีพที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่นและสังคม
7. มีสุขอนามัยแข็งแรง และสุขนิสัยที่ดี

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนทุกคนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพ ทัวถึง และเสมอภาค
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มตามศักยภาพ
4. โรงเรียนมีความเข้มแข็งตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นกลไกขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล

จุดมุ่งหมาย

เพื่อมุ่งสู่วิสัยทัศน์ของโรงเรียนจึงกำหนดจุดมุ่งหมายไว้ 7 ประการคือ

1. โรงเรียนมีการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 5 กลุ่มสาระหลัก วิชาหลักเพิ่มขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ 3 เพิ่มศักยภาพนักเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคน อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทุกคน อ่านคล่อง เขียนคล่อง และคิดคำนวณที่ซับซ้อน
ขึ้น

4. นักเรียนทุกคนมีความสำนึกในความเป็นไทยและวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

5. โรงเรียนมีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและผ่านการรับรองจากการประเมินคุณภาพภายนอก

6. ผู้บริหาร โรงเรียนและครูมีศักยภาพอย่างสูงด้านการจัดการเรียนรู้ให้ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งการระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

7. โรงเรียนมีการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมการจัดการเรียนรู้ เพื่อช่วยเหลือดูแลนักเรียน และพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวมร่วมกับโรงเรียน

จุดเน้นด้านการพัฒนาผู้เรียน

1. นักเรียนปฐมวัยมีการพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่สมคูลเหมาะสมกับวัยและเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านภาษา ด้านคำนวณ และด้านการใช้เหตุผล

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการทดสอบระดับชาติ (O-NET) กลุ่มสาระหลักเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3

4. นักเรียนมีทักษะชีวิต ทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์อย่างน้อย 2 ภาษาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เหมาะสมตามช่วงวัย

5. นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รักความเป็นไทย ใฝ่เรียนรู้ ใฝ่ดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

6. เด็กพิการได้รับการพัฒนาศักยภาพเป็นรายบุคคลด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

7. เด็กด้อยโอกาสได้รับ โอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรและอัตลักษณ์แห่งตน

8. นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษได้รับการส่งเสริมให้มีความเป็นเลิศทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี คณิตศาสตร์ ภาษา กีฬา ดนตรีและศิลปะ

จุดเน้นด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษา สามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนด และสามารถจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลให้นักเรียนพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถใช้ภาษาอังกฤษและภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียนในการสื่อสารอย่างน้อย 1 ภาษา

4. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้

5. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจในการพัฒนาตนเองตามมาตรฐานคุณวุฒิ

6. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีขวัญกำลังใจได้รับการจูงใจในการพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ

7. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีผลงานการสอนที่แสดงศักยภาพการสอนอย่างมืออาชีพ เป็นเชิงประจักษ์และได้รับการเชิดชูเกียรติอย่างเหมาะสม

8. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ

9. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีจิตวิญญาณและอุดมการณ์ที่มุ่งพัฒนาการศึกษาของชาติ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม

10. ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีทักษะในการเข้าถึงและดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จุดเน้นด้านการบริหารจัดการ

1. โรงเรียนมีการบริหารจัดการโดยมุ่งการมีส่วนร่วมความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน เพื่อประโยชน์สูงสุดของนักเรียน สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้บริการและสังคม

2. โรงเรียนมีการบริหารจัดการ นิเทศ ติดตาม ประเมินผลอย่างเข้มแข็ง โดยมุ่งการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน เพื่อประโยชน์สูงสุดของนักเรียน สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้บริการและสังคม

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาดำเนินการ และติดตามประเมินผลการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มแข็ง เพื่อประโยชน์สูงสุด คือคุณภาพการจัดการเรียนรู้ เพื่อนักเรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

4. โรงเรียนจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามระดับมาตรฐานที่สูงขึ้น เทียบเคียงกับประเทศ ผู้นำด้านคุณภาพการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน

ข้อมูลนักเรียนโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา

ชั้น	จำนวนนักเรียน		รวม
	หญิง	ชาย	
อนุบาล 3 ขวบ	20	33	53
อนุบาล 1	51	63	114
อนุบาล 2	76	75	151
รวมอนุบาล	147	171	318
ประถมศึกษาปีที่ 1	56	84	140
ประถมศึกษาปีที่ 2	72	88	160
ประถมศึกษาปีที่ 3	75	85	160
ประถมศึกษาปีที่ 4	90	91	181
ประถมศึกษาปีที่ 5	85	84	169
ประถมศึกษาปีที่ 6	71	99	170
รวมประถม	449	531	980
รวมทั้งหมด	596	702	1,298

ที่มา : ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา ปีการศึกษา 2560

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลงานวิจัยในประเทศ

วาสนา มีชัย, (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน คือ ด้านครูผู้สอน และด้านการบริการนักเรียน ผู้ปกครอง มีความพึงพอใจเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อรพิน ปวะบุตร, (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดย

เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านงานบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านงานวิชาการและด้านงานธุรการ และด้านการเงินมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

รุ่งโรจน์ คุณนาม (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือด้านครูผู้สอน ด้านการบริหารจัดการศึกษา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลและด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน จำแนกตามอาชีพและวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

พจนีย์ ภูมรินทร์, (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนอนุบาลน้อมจิตต์จังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า 1) ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนโรงเรียนอนุบาลน้อมจิตต์จังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านบุคลากรด้านอาหารและอาหารเสริม ด้านการจัดการเรียนการสอน/ผลสัมฤทธิ์ ด้านการบริหารการทั่วไป และด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 2) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนอนุบาลน้อมจิตต์จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามวุฒิการศึกษา รายได้ อาชีพ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ธีรยา กาญจนานันท์, (2553 : 72-78) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ฉิสร่า ปานทิพย์, (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนสองภาษาระยอง พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนสองภาษาระยอง อยู่ในระดับมาก จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีความพึงพอใจ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครองรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สายฝน ราชลำ, (2554 : บทคัดย่อ) ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยคือ ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

พัชรียา แก่นสา, (2554 : 93-99) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ใน โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายตำบลวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาทิตย์ ชลพันธุ์, (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 ศรีกิตติวรรณนุสรณ์ พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1 ศรีกิตติวรรณนุสรณ์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผู้บริหารสถานศึกษาและครู ด้านสถานศึกษา ด้านผู้ปกครองและชุมชน และด้านผู้เรียน จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่พบความแตกต่างกัน เมื่อรายด้านพบว่าไม่มีความแตกต่างกันในทุกๆด้าน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

นงลักษณ์ ศรีษะนาราช, (2555 : 77) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดวงใจ ตระกูลช่าง, (2558 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยความพึงพอใจที่มีต่อการจัดบริการนักเรียนของโรงเรียน อนุบาลแฉิมสะอาด โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมากทั้งสามด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือด้านการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียนและด้านการจัดรักษาความปลอดภัย ให้แก่นักเรียน การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดบริการ นักเรียน ปรากฏว่าผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับวุฒิการศึกษาและระดับรายได้ของครอบครัวต่างกัน มี ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดบริการนักเรียน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

งานวิจัยในต่างประเทศ

เลียง, (Liang, 2001) ได้วิจัยเรื่อง ความเข้าใจของผู้ปกครองชาวไต้หวันเกี่ยวกับคุณภาพและความพึงพอใจที่มีต่อการจัดโปรแกรมเด็กก่อนวัยเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองชาวไต้หวันมีความพึงพอใจในคุณภาพในกระบวนการทำงานมากกว่าคุณภาพของแผนในโปรแกรมการศึกษาในลักษณะครอบครัวพบว่า ระดับการศึกษา รายได้ของครอบครัวมีอิทธิพลต่อความเข้าใจคุณภาพโปรแกรมของผู้ปกครอง และระดับการศึกษาเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของพ่อแม่ผู้ปกครอง ที่มีบุตรเรียนอยู่ในโปรแกรมการสอนแบบไม่หวังผลกำไร และพบว่า การจัดบริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สถานที่ตั้ง หลักสูตร และโปรแกรม คุณวุฒิของครูเป็นสิ่งที่มีความเข้าใจในการเลือกโรงเรียนอนุบาลของชาวไต้หวัน

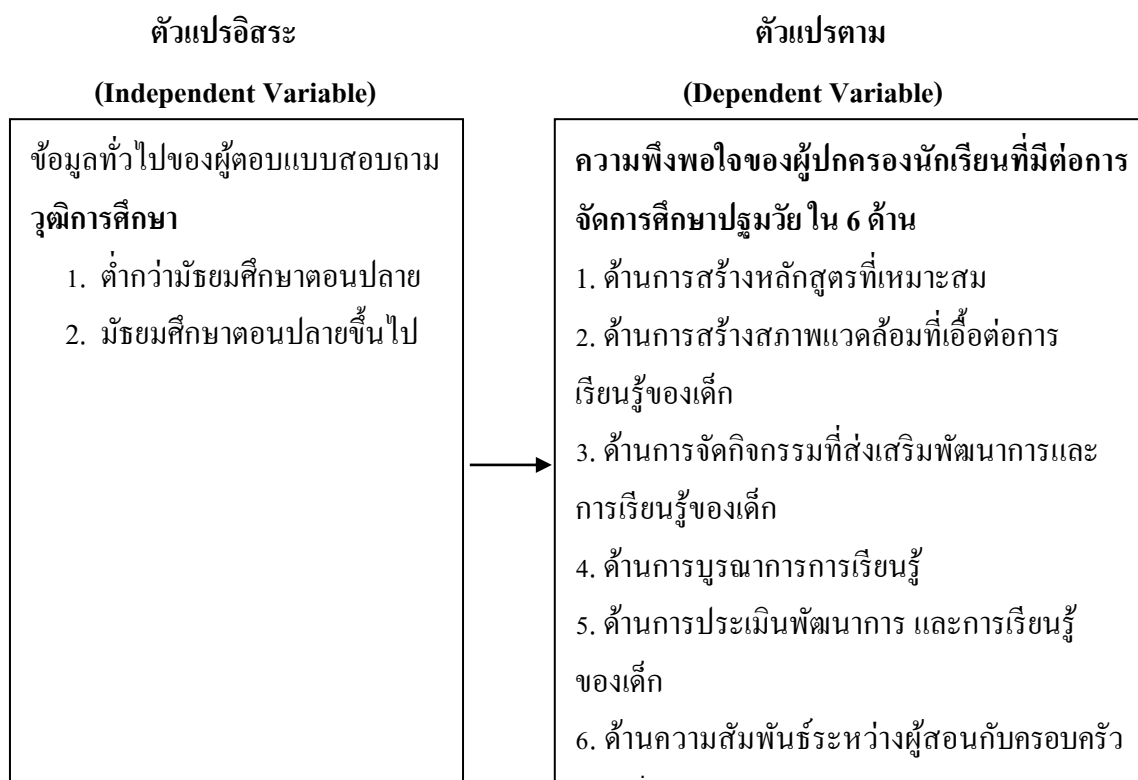
คอนดาล, (Quandahl, 2001) ได้วิจัยเรื่อง การปฏิบัติการสอนของครูอนุบาลที่มีผลต่อความสำเร็จของนักเรียน วัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษาความแตกต่างของการปฏิบัติการสอนของครูอนุบาลที่มีผลต่อความสำเร็จของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูอนุบาลจำนวน 8 คน ซึ่งสอนในโรงเรียนแบบเต็มวันและแบบครึ่งวัน จำนวน 4 โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเมือง และเด็กอนุบาลจำนวน 208 คน โดยการสังเกตการณ์สอน และลักษณะของครูในห้องเรียน ผลการวิจัย พบว่า การจัดการศึกษาในแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน และพบว่าความสำเร็จในด้านวิชาการในระดับอนุบาลไม่ได้มีความจำเป็นต่อการนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษาต่อระดับต่อไป ลักษณะของครูมีผลต่อความสำเร็จของเด็กอนุบาลและความสำเร็จของนักเรียน จากการวิจัยต่างประเทศ สรุปได้ว่า เหตุผลสำคัญที่ผู้ปกครองให้ความศรัทธาเลื่อมใส และไว้วางใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนก็เพราะโรงเรียนนั้น จัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพมากที่สุดในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนนั้น กำหนด

ซอร์เบลโล, (Sorbelllo; อ้างถึงใน นงนุช พิจารณ์, 2554 : 54) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทผู้ปกครองนักเรียน ในด้านความสัมพันธ์ กับโรงเรียนกับชุมชน ในบทบาทที่เป็นจริงและความคาดหวังของครูผู้สอน ครูใหญ่และผู้ปกครองของโรงเรียนประถมศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ใช่ระดับประถมศึกษา โดยศึกษาความสัมพันธ์ด้าน การบริหารทั่วไป นักเรียน หลักสูตร อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ประชาสัมพันธ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความเห็นว่าผู้ปกครองที่มีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนในระดับน้อยแนวคิดของ ทุกกลุ่มเสนอให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายของโรงเรียน ครู และครูใหญ่มีความ คิดเห็นว่า ผู้ปกครองไม่ควรมีส่วนเกี่ยวข้องในส่วนที่ยังไม่มีความรู้พอ ในกลุ่มที่ไม่ใช่ผู้ปกครอง ไม่เห็น ด้วยการกับที่ผู้ปกครองมีส่วนเกี่ยวข้องหรือกระตือรือร้นน้อย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ทำให้ทราบว่าการศึกษาาระดับปฐมวัยเป็นการปูพื้นฐานชีวิตที่ดีให้แก่ทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่ระยะต้นของชีวิต ให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม และเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา ผู้ศึกษาเห็นว่าการศึกษาาระดับปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในอนาคตและการที่จะทำการจัดการศึกษาาระดับปฐมวัยบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้นั้น นอกจากครูแล้วผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมที่สำคัญอย่างยิ่ง

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ตามแนวคิดของหลักการจัดการศึกษาาระดับปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 5-7) ตามขอบข่ายการจัดการศึกษาไว้ 6 ด้าน ดังนี้

ภาพประกอบที่ 2 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

จากภาพประกอบข้างต้นนำมาจัดรูปแบบตามประเภทของตัวแปรได้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ สถานภาพผู้ปกครองซึ่งประกอบด้วย วุฒิการศึกษา จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย และ มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป ซึ่งการศึกษาเป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิด ค่านิยม ทักษะคิด และพฤติกรรมแตกต่างกัน คนที่มีการศึกษาสูงจะได้เปรียบอย่างมากในการที่เป็นผู้รับสารที่ดีเพราะเป็นผู้ที่มีความคิดกว้างไกลและเข้าใจได้ดีจะมีลักษณะที่ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ ถ้าไม่มีหลักฐานหรือเหตุผลที่เพียงพอ ในขณะที่คนมีการศึกษาน้อยมักจะใช้สื่อประเภทวิทยุ โทรทัศน์และภาพยนตร์ แต่หากผู้มีการศึกษาสูงมีเวลาว่างพอก็จะใช้สิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์และภาพยนตร์ แต่หากมีเวลาจำกัดก็มักจะแสวงหาข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าประเภทอื่น วุฒิการศึกษาจึงมีผลต่อความพึงพอใจของผู้ปกครอง เนื่องมาจากวุฒิการศึกษามีความสำคัญต่อแนวคิด เมื่อระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลให้มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา มีชัย, (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า มีความพึงพอใจเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของราตรี อิงมัน, (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนพันธะวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนพันธะวัฒนาทั้ง 6 ด้าน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความพึงพอใจ ของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

จึงสรุปได้ว่า วุฒิการศึกษาของผู้ปกครองเป็นตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่งผลต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสัมพันธ์กับการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จึงได้ใช้เป็นตัวแปรในการศึกษา

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ซึ่งผู้ศึกษาจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างและทดสอบเครื่องมือ
4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2560 รวมประชากรทั้งสิ้น 265 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 159 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่และมอร์แกน, (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2560

ผู้ปกครองนักเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
ชั้นอนุบาล 1	114	68
ชั้นอนุบาล 2	151	91
รวม	265	159

ที่มา : งานสารสนเทศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2560

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเอง มีสาระสำคัญแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ใน 6 ด้าน ตามแนวคิดของหลักการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 5-7) ซึ่งจำแนกได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม	จำนวน 8 ข้อ
2. ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการบูรณาการการเรียนรู้	จำนวน 4 ข้อ
5. ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	จำนวน 5 ข้อ
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก	จำนวน 6 ข้อ

รวมทั้งสิ้น จำนวน 35 ข้อ

การสร้างและทดสอบเครื่องมือ

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมประเด็นต่างๆ ของการศึกษาได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือโดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

2. สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ตามขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลิเคอร์ท (Likert type) มี 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 102) ดังนี้

ระดับ	ความหมาย
5	มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด
4	มีความพึงพอใจระดับมาก
3	มีความพึงพอใจระดับปานกลาง
2	มีความพึงพอใจระดับน้อย

1

มีความพึงพอใจระดับน้อยที่สุด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ดังนี้

4.1 นายทงศักดิ์ ชาญสมิง	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา วิทยฐานะเชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2
4.2 นายบันลือ กันพงษ์	ศึกษานิเทศก์วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2
4.3 นายธีรวัฒน์ ฆะราช	ศึกษานิเทศก์วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2
4.4 นายคมกฤษ สมสาร	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดห้วยเค็ด วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2
4.5 นางชนิศา ภักดีกุล	ครู โรงเรียนบ้านหนองแสง วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระแก้ว เขต 2

เพื่อทำการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษาโดยใช้วิธีหาค่า Index of Item Objective congruency (IOC) โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

- +1 แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นวัดได้ตรงกับคำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา
- 0 ไม่แน่ใจข้อคำถามข้อนั้นวัดได้ตรงกับคำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา
- 1 แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นวัดได้ไม่ตรงกับคำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

บันทึกผลการพิจารณาลงความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านในแต่ละข้อ จากนั้นคำนวณหาค่า IOC โดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{IOC} = \frac{R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน คำนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

R แทน ผลรวมของคะแนนจากผู้ทรงคุณวุฒิ

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไปไว้จัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

5. นำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือและเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ศึกษาศาสตรนิพนธ์

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไข ปรับปรุงเสร็จเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

7. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาวิเคราะห์ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ผลการวิเคราะห์ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ .89

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้ศึกษาได้ขอหนังสือการขอเก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยปทุมธานี เพื่อขออนุญาตผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเอง ตามวันเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษานำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าต่างๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

1.2 นำแบบสอบถามลงรหัส เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.3 นำคะแนนที่ได้บันทึกลงเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามรายการดังนี้

1.3.1 วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยที่สุด

1.3.2 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

2.2 สถิติพื้นฐาน

2.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สถิติทดสอบค่าที (t-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาระดับและเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

ในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	แทน	กลุ่มตัวอย่าง
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น
t	แทน	สถิติการทดสอบค่าที (t-test)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
วุฒิการศึกษา		
1. ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย	73	45.90
2. มัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป	86	54.10
รวม	159	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีทั้งหมดจำนวน 159 คน มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 45.90 และมีวุฒิศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 54.10

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านปรากฏผลดังตารางที่ 3 – 9

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้าน

การจัดการศึกษาปฐมวัย	n = 159		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม	3.78	.31	มาก	5
2. ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	3.83	.34	มาก	1
3. ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	3.81	.32	มาก	2
4. ด้านการบูรณาการการเรียนรู้	3.75	.38	มาก	6
5. ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	3.79	.37	มาก	4
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก	3.80	.31	มาก	3
รวม	3.80	.22	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = .22) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = .34) รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = .32) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = .31) และด้านการบูรณาการการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = .38) เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม

การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม	n = 159		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. โรงเรียนจัดเตรียมหลักสูตร ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาการเด็ก ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	3.94	.71	มาก	1
2. หลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีการกำหนดเนื้อหาสาระประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อผู้เรียน	3.82	.70	มาก	4
3. มีการจัดหลักสูตรการเรียนรู้ ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข	3.66	.71	มาก	7
4. เลือกใช้สื่อได้ตรงตามจุดมุ่งหมายและเรื่องที่จะทำการสอน	3.82	.75	มาก	5
5. มีการประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน อย่างต่อเนื่อง	3.71	.69	มาก	6
6. มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงในการจัดกิจกรรม	3.88	.70	มาก	2
7. มีการประเมินเป็นรายบุคคล ทำอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน การเลือกใช้เครื่องมือและการจัดบันทึก	3.59	.70	มาก	8
8. มีการแจ้งผลพัฒนาการให้กับผู้ปกครองได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง	3.83	.75	มาก	3
รวม	3.78	.31	มาก	

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = .31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนจัดเตรียมหลักสูตร ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาการเด็ก ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .71) รองลงมาคือ มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงในการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = .70) มีการแจ้งผลพัฒนาการให้กับผู้ปกครองได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.83$,

S.D. = .75) และมีการประเมินเป็นรายบุคคล ทำอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน การเลือกใช้เครื่องมือ และการจัดบันทึก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = .70) เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก

การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ของเด็ก	n = 159		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียนอยู่ในสภาพดี	3.75	.77	มาก	6
2. โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนจัดสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงหลักพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน	3.81	.76	มาก	4
3. อาคารเรียนและอาคารประกอบมีความมั่นคงและแข็งแรง	3.89	.73	มาก	2
4. ห้องเรียนจัดมุมต่าง ๆ ที่เด็กสามารถเลือกเล่น และทำกิจกรรมได้	3.91	.72	มาก	1
5. ห้องเรียนสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก	3.79	.69	มาก	5
6. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก	3.83	.70	มาก	3
รวม	3.83	.34	มาก	

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = .31) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่าชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนจัดเตรียมหลักสูตร ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาการเด็ก ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และ

สติปัญญา ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .71) รองลงมาคือ มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงในการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = .70) มีการแจ้งผลพัฒนาการให้กับผู้ปกครองได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = .75) และมีการประเมินเป็นรายบุคคล ทำอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน การเลือกใช้เครื่องมือและการจดบันทึก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = .70) เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก	n = 159		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรม ทั้ง 6 กิจกรรมสำหรับเด็กระดับปฐมวัย	3.70	.74	มาก	6
2. การส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง	3.86	.73	มาก	2
3. จัดกิจกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้าน ร่างกายในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อเล็ก และ กล้ามเนื้อใหญ่ให้แข็งแรง	3.88	.71	มาก	1
4. จัดกิจกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์- จิตใจ เด็กมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส กล้าแสดงออก มีความมั่นใจมากขึ้น	3.75	.70	มาก	5
5. จัดกิจกรรมในการส่งเสริมในด้านสังคม เด็กมี พัฒนาการทางด้านสังคมในการทำกิจกรรมร่วมกับ ผู้อื่น	3.81	.69	มาก	4
6. การจัดกิจกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้าน สติปัญญา ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกการสังเกตรสังเกตุ การ จำแนก การเรียงลำดับเหตุการณ์ การแก้ปัญหาและ การใช้เหตุผล	3.84	.71	มาก	3
รวม	3.81	.32	มาก	

จากตารางที่ 6 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81, S.D. = .32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดกิจกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อเล็ก และกล้ามเนื้อใหญ่ให้แข็งแรง ($\bar{X} = 3.88, S.D. = .71$) รองลงมาคือ การส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ($\bar{X} = 3.86, S.D. = .73$) การจัดกิจกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกการสังเกตรสังเกตุ การจำแนก การเรียงลำดับเหตุการณ์ การแก้ปัญหาและการใช้เหตุผล ($\bar{X} = 3.84, S.D. = .71$) และการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรมสำหรับเด็กระดับปฐมวัย ($\bar{X} = 3.70, S.D. = .74$) เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการบูรณาการการเรียนรู้

การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบูรณาการการเรียนรู้	n = 159		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมเน้นผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติ เรียนรู้ตามความสนใจของเด็ก	3.69	.68	มาก	3
2. การจัดเตรียมแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน เพื่อให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรมหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์	3.80	.71	มาก	2
3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคล	3.62	.63	มาก	4
4. เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นอย่างมีจุดมุ่งหมาย	3.91	.70	มาก	1
รวม	3.75	.38	มาก	

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการบูรณาการการเรียนรู้โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = .38) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่าชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นอย่างมีจุดหมาย ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = .38) รองลงมาคือ การจัดเตรียมแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน เพื่อให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์ ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = .71) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติ เรียนรู้ตามความสนใจของเด็ก ($\bar{X} = 3.69$, S.D. = .68) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคล ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = .63) เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	n = 159		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ประเมินพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ - จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาอย่างต่อเนื่อง	3.76	.76	มาก	4
2. มีการประเมินพัฒนาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกข้อมูล การรวบรวมผลงานของเด็ก	3.86	.72	มาก	1
3. การประเมินพัฒนาการ โดยพิจารณาจากแฟ้มผลงานของเด็กในการทำผลงานต่าง ๆ	3.82	.77	มาก	3
4. มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบถึงพัฒนาการของเด็กระดับปฐมวัย	3.72	.66	มาก	5
5. การจัดแสดงผลงานของเด็ก โดยเปิดโอกาสผู้ปกครองเข้ามาเยี่ยมชมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริงตามพัฒนาการของเด็กแต่ละคน	3.84	.72	มาก	2
รวม	3.80	.37	มาก	

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = .37) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่าชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการประเมินพัฒนาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกข้อมูล การรวบรวมผลงานของเด็ก ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = .72) รองลงมาคือ การจัดแสดงผลงานของเด็ก โดยเปิดโอกาสผู้ปกครองเข้ามาเยี่ยมชมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริงตามพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = .72) การประเมินพัฒนาการ โดยพิจารณาจากแฟ้มผลงานของเด็กในการทำผลงานต่าง ๆ

($\bar{X} = 3.82$, S.D. = .77) และมีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบถึงพัฒนาการของเด็ก ระดับปฐมวัย ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = .66) เป็นอันดับสุดท้าย

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก

การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับ ครอบครัวของเด็ก	n = 159		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. โรงเรียนมีการสร้างความสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกันระหว่าง บ้าน โรงเรียน และชุมชน เพื่อให้โรงเรียนรู้จักบ้านและชุมชนดีขึ้น	3.74	.75	มาก	5
2. โรงเรียนจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสารและคำดำเนินงานของโรงเรียน เช่น จุลสาร จดหมายข่าว แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์	3.84	.69	มาก	2
3. โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจในเรื่อง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นประจำในทุกภาคเรียน ๆ ละ 1 ครั้ง	3.82	.71	มาก	3
4. โรงเรียนเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันแม่, วันพ่อ, งานโรงเรียน เป็นต้น	3.87	.76	มาก	1
5. โรงเรียนได้ส่งผู้บริหารและครูได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในโอกาสต่าง ๆ	3.72	.69	มาก	6
6. โรงเรียนรายงานผลการพัฒนาการของนักเรียนเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ	3.80	.72	มาก	4
รวม	3.80	.31	มาก	

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = .31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันแม่, วันพ่อ, งานโรงเรียนเป็นต้น ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .76) รองลงมาคือ โรงเรียนจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสารและการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น จุลสาร จดหมายข่าว แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = .69) โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจในเรื่อง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นประจำใน ทุกภาคเรียน ๆ ละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = .71) และ โรงเรียน ได้ส่งผู้บริหารและครู ได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนใน โอกาสต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = .69) เป็นอันดับสุดท้าย

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย
โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สระแก้ว เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

การจัดการศึกษาปฐมวัย	วุฒิการศึกษา				t	p
	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา		มัธยมศึกษาตอน			
	ตอนปลาย		ปลายขึ้นไป			
	n = 73		n = 86			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการสร้างหลักสูตรที่ เหมาะสม	3.69	.31	3.86	.29	-3.48	.00*
2. ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ของเด็ก	3.78	.35	3.87	.33	-1.57	.12
3. ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	3.77	.35	3.83	.30	-1.15	.25
4. ด้านการบูรณาการการเรียนรู้	3.68	.38	3.81	.38	-2.09	.04*
5. ด้านการประเมินพัฒนาการและ การเรียนรู้ของเด็ก	3.75	.35	3.84	.37	-1.71	.09
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอน กับครอบครัวของเด็ก	3.75	.31	3.84	.31	-1.82	.07
รวม	3.74	.22	3.84	.20	-3.07	.00*

* P < .05

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมแตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 159 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ใน 6 ด้าน คือ ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .89 สถิติในการใช้ข้อมูล ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าที (t-test) แล้วทำการแปลผลและนำเสนอผลการศึกษา

สรุปผลการศึกษา

จากผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผลการศึกษาสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก รองลงมาคือ ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก และด้านการบูรณาการการเรียนรู้เป็นอันดับสุดท้าย

1.1 ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่าชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนจัดเตรียมหลักสูตร ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาการเด็ก ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รองลงมาคือ มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงในการจัดกิจกรรม มีการแจ้งผลพัฒนาการให้กับผู้ปกครอง ได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินเป็นรายบุคคล ทำอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน การเลือกใช้เครื่องมือและการจดบันทึก เป็นอันดับสุดท้าย

1.2 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองนักเรียน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่าชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนจัดเตรียมหลักสูตร ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาการเด็ก ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รองลงมาคือ มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงในการจัดกิจกรรม มีการแจ้งผลพัฒนาการให้กับผู้ปกครอง ได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินเป็นรายบุคคล ทำอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน การเลือกใช้เครื่องมือ และการจดบันทึก เป็นอันดับสุดท้าย

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่าชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดกิจกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อเล็ก และกล้ามเนื้อใหญ่ให้แข็งแรง รองลงมาคือ การส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การจัดกิจกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกการสังเกตรสสัมผัส การจำแนก การเรียงลำดับเหตุการณ์ การแก้ปัญหาและการใช้เหตุผล และการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรมสำหรับเด็กระดับปฐมวัย เป็นอันดับสุดท้าย

1.4 ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่าชื่อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นอย่างมีจุดมุ่งหมาย รองลงมาคือ การจัดเตรียมแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน เพื่อให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากทักษะ หลากหลายประสบการณ์ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติ เรียนรู้ตามความ

สนใจของเด็ก และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคล เป็นอันดับสุดท้าย

1.5 ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการประเมินพัฒนาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกข้อมูล การรวบรวมผลงานของเด็ก รองลงมาคือ การจัดแสดงผลงานของเด็ก โดยเปิดโอกาสผู้ปกครองเข้ามาเยี่ยมชมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริงตามพัฒนาการของเด็กแต่ละคน การประเมินพัฒนาการ โดยพิจารณาจากแฟ้มผลงานของเด็กในการทำผลงานต่าง ๆ และมีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบถึงพัฒนาการของเด็กระดับปฐมวัย เป็นอันดับสุดท้าย

1.6 ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันแม่, วันพ่อ, งานโรงเรียน เป็นต้น รองลงมาคือ โรงเรียนจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสารและการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น จุลสาร จดหมายข่าว แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจในเรื่อง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นประจำในทุกภาคเรียน ๆ ละ 1 ครั้ง และโรงเรียนได้ส่งผู้บริหารและครู ได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในโอกาสต่าง ๆ เป็นอันดับสุดท้าย

2. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมแตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ในครั้งนี้ มีประเด็นการอภิปรายผลดังนี้

1. ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยาได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่มุ่งกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง และส่งเสริมให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก นอกจากนี้โรงเรียนบ้านเขาดิน อำเภอคลองหาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ได้จัดการศึกษาให้แก่เด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา มีชัย, (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ ตระกูลช่าง, (2558 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยความพึงพอใจที่มีต่อการจัดบริการนักเรียนของโรงเรียน อนุบาลเข้มสะอาด โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

1.1 ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนจัดเตรียมหลักสูตร ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาการเด็ก ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงในการจัดกิจกรรม และมีการแจ้งผลพัฒนาการให้กับผู้ปกครองได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรพิน ปะบุตร, (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม พบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดจรเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสายฝน ราชดำ, (2554 : บทคัดย่อ) ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนจัดเตรียมหลักสูตร ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาการเด็ก ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงในการจัดกิจกรรม และมีการแจ้ง ผลพัฒนาการให้กับผู้ปกครองได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา มีชัย (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา ปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ด้านการสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง ในการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอาทิตย์ ชล พันธุ์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของ โรงเรียนเทศบาล 1 ศรีกิตติวรรณนุสรณ์ พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียนเทศบาล 1 ศรีกิตติวรรณนุสรณ์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายในการ เคลื่อนไหวกล้ามเนื้อเล็ก และกล้ามเนื้อใหญ่ให้แข็งแรง มีการส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วย ตนเอง การจัดกิจกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา และส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกการสังการ สังเกต การจำแนก การเรียงลำดับเหตุการณ์ การแก้ปัญหาและการใช้เหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของรุ่งโรจน์ คุณนาม (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครอง นักเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า ความพึง พพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนงลักษณ์ ศรีษะนาราช, (2555 : 77) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อ การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.4 ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการ จัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนเปิด โอกาสให้เด็กได้เล่นอย่างมีจุดหมาย มีการจัดเตรียมแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน เพื่อให้

เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์ และมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมเน้นผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติ เรียนรู้ตามความสนใจของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพจนีย์ ภูมรินทร์, (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนอนุบาลน้อมจิตต์จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ ผลการศึกษาพบว่าความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนโรงเรียนอนุบาลน้อมจิตต์จังหวัดสมุทรสาครอยู่ในระดับมากถึง 5 ด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ ตระกูลช่าง, (2558 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยความพึงพอใจที่มีต่อการจัดบริการนักเรียนของโรงเรียน อนุบาลแยมสะอาด โดยส่วนรวมและรายด้านอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

1.5 ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนมีการประเมินพัฒนาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกข้อมูล การรวบรวมผลงานของเด็ก มีการจัดแสดงผลงานของเด็ก โดยเปิดโอกาสผู้ปกครองเข้ามาเยี่ยมชมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริงตามพัฒนาการของเด็กแต่ละคน และการประเมินพัฒนาการ โดยพิจารณาจากแฟ้มผลงานของเด็กในการทำผลงานต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธีรยา กาญจนานันท์, (2553 : 72-78) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้ ของเด็ก พบว่า ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรียา แก่นสา, (2554 : 93-99) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ใน โรงเรียน กลุ่มเครือข่ายตำบลวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันแม่, วันพ่อ, งานโรงเรียนเป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสารและการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น จดสาร จดหมายข่าว แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ และมีการประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจในเรื่อง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นประจำใน ทุกภาคเรียน ๆ ละ 1 ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฉิสร่า ปานทิพย์, (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อ

การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนสองภาษาของ ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้สอนกับครอบครัว พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษาของโรงเรียนสองภาษาของ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงใจ ตระกูลช่าง, (2558 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยความพึงพอใจที่มีต่อการจัดบริการนักเรียนของ โรงเรียน อนุบาลแย้มสะอาด โดยส่วนรวมและรายด้านอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

2. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากการศึกษาเป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความคิด ค่านิยม ทักษะ และ พฤติกรรมแตกต่างกัน คนที่มีการศึกษาสูงจะได้เปรียบอย่างมากในการที่เป็นผู้รับสารที่ดีเพราะเป็น ผู้ที่มีความคิดกว้างไกลและเข้าใจ ได้ดีจะมีลักษณะที่ไม่เชื่ออะไรง่ายๆ ถ้าไม่มีหลักฐานหรือเหตุผลที่ เพียงพอ ในขณะที่คนมีการศึกษาน้อยมักจะใช้สื่อประเภทวิทยุ โทรทัศน์และภาพยนตร์ แต่หากผู้มีการศึกษาสูงมีเวลาว่างพอก็จะใช้สิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์และภาพยนตร์ แต่หากมีเวลาจำกัดก็มักจะ แสวงหาข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์มากกว่าประเภทอื่น วุฒิการศึกษาจึงมีผลต่อความพึงพอใจของผู้ ปกครอง เนื่องมาจากวุฒิการศึกษามีความสำคัญต่อแนวคิด เมื่อระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ย่อม ส่งผลให้มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา มีชัย, (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา ปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า มีความพึงพอใจเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของราตรี อิงมัน, (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนพันธะ วัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา ปฐมวัยของโรงเรียนพันธะวัฒนาทั้ง 6 ด้าน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน และผล การวิเคราะห์การเปรียบเทียบความพึงพอใจ ของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษา จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องควรวางแผน ในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคล

2. ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติ เรียนรู้ตามความสนใจของเด็ก

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กในโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระแก้ว เขต 2

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). เอกสารรายงานวิจัยทางการศึกษาระดับประถมศึกษา
การพัฒนา ศักยภาพของเด็กไทย ด้านทักษะการคิด. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2546). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ : ครูสภา
ลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. เอกสารชุด
แนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- (2548). แนวดำเนินงานศูนย์ปฐมวัยต้นแบบ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- (2548). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- (2549). แนวทางการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนการสอน ตามเจตนารมณ์
กระทรวงศึกษาธิการ 2549 ปี□แห่งการปฏิรูปการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สำนัก
วิชาการ
และมาตรฐาน.
- กวี วงศ์พุด. (2552). ภาวะผู้นำ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ปี.เค.อินเตอร์พริ้นท์.
- กาลกนก คำแก้ว, (2550). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีต่อการ
บริหารงานโรงเรียนบ้านท่าเกวียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2.
งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จันทรานี สงวนนาม. (2549). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
ป๋□คพอยท์□.
- จิตตินันท์ เตชะคุปต์. (2553). เจตคติและความพึงพอใจในการบริการ. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช.
- จินตนา ท้วมพงษ์. (2551). ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง 1 อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษ. คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- ��ชมา เทพวรสุข. (2553). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครู.
สังกัดโรงเรียนประถมศึกษา. อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2552). การนิเทศการสอนแบบใหม่□. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์□.

- จิตติวรรณ หารนอก. (2556 : บทคัดย่อ). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยใน
โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- ณัฐพันธุ์ เขจรนันท์ และคณะ. (2545). กลยุทธ์การสร้างองค์การคุณภาพ. กรุงเทพฯ : ชรรวมกล
การพิมพ์.
- ณิศรา ปานทิพย์. (2554). ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับก่อน
ประถมศึกษาของโรงเรียนสองภาษาระยอง.มปท.
- ดวงใจ ตระกูลช่าง. (2558). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดบริการนักเรียนโรงเรียนอนุบาล.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- ธีรยา กาญจนานันท์. (2553). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับ
ก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา.
หลักสูตรครุศาสตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา.
พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : แอล ทีเพรส จำกัด.
- . (2553). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : ธนาเพลส.
- นงนุช พิจารณ์. (2554 : 54). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัด การศึกษาปฐมวัยขององค์การ
บริหารส่วนตำบล ในจังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- นงลักษณ์ ศรีษะนาราช. (2555). สภาพจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษา
ระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์.
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุษรา นงค์สวัสดิ์. (2547). การศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับ
ก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนเซนต์โยเซฟระยอง. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประหยัดศักดิ์ บัวงาม. (2550). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์
สังกัดกรมสามัญศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต

บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- ปราชญา กล้าผจญ. (2553). **หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**, กรุงเทพฯ : บริษัทมิตรภาพการพิมพ์และสตีวดีโอ จำกัด.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พัชรียา แก่นสา. (2554). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายตำบลวังทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1**. งานนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิณ คงพูน. (2549). **ความพึงพอใจที่มีต่อบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของ คณะกรรมการ**. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภรณี คุรุรัตน์. (2542). **การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : เซเว่นพรินติ้ง กรุ๊ป.
- ขงยุทธ เกษสาคร. (2545). **ภาวะผู้นำและการจูงใจ**. กรุงเทพฯ : ศูนย์เอกสารและตำราสถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- ราตรี อิงมัน. (2556). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนพันธะวัฒนา กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รุ่งโรจน์ คุณนาม. (2553). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนคลองน้ำใสวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2**. สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา. (2560). **ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา ปีการศึกษา 2560**. สระแก้ว.
- วรรณธิดา วงษ์สาจันทร์. (2551). **ปัญหาและความต้องการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วาสนา มีชัย. (2553). **สภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1**. งานนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิชัย มีระหันนอก. (2547). **ทัศนะของผู้บริหารที่มีต่อการสร้างทีมงาน ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา**. สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา.
- วิชัย แหวนเพชร. (2549). **มนุษย์สัมพันธ์ในการบริหารอุตสาหกรรม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ธรรมกล.

วิเชียร วิทญูดม . (2548). **ทฤษฎีองค์การ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ธีระพีส์ □ □ มและไซเท็กซ์.

วิโรจน์ สารรัตน์. (2548). **ผู้บริหารโรงเรียน : สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.

ศิริพร เจริญศักดิ์. (2556). **การสอนคณิตศาสตร์โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. (2549). **พฤติกรรมองค์การ**. กรุงเทพฯ : ธีระฟิล์ม

สมชาย วีระศิลป์. (2555). **ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนบางแสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.

สรชัย พิศาลบุตร. (2550). **การสร้างและประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถาม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วิทย์พัฒนา.

สายฝน ราชดำ. (2554). **ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง**. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

สาโรจน์ ไสยสมบัติ. (2551). **ความพึงพอใจในการทำงานของครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงศึกษาธิการ. (2549). **การศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : กลุ่มวิจัยและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2548). **หลักเกณฑ์และวิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2546). **พระราชบัญญัติแห่งชาติ พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ : สกยบู้ค.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.(2544). รายงานการวิจัยการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้น
พื้นฐานตามทัศนะของผู้สอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
(ร.ส.พ.).
- .(2548 ข.). รายงานการวิจัยโครงการวิจัยเชิงทดลองกระบวนการสร้างหลักสูตร
สถานศึกษาแบบอิงมาตรฐาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
(ร.ส.พ.).
- สุนันทา เลานันทน์. (2554). การพัฒนาองค์การ. กรุงเทพฯ : ดี.ดี.บุ๊คส์ โตร์.
- อเนก สุวรรณบัณฑิตและภาสกร อกุลพัฒนากิจ. (2548). จิตวิทยาบริการ. กรุงเทพฯ : เพรส แอนด์
ดีไซน.
- อภิษิตา มะกรกรรมภ์. (2553). ทักษะการบริหารโรงเรียนตามทัศนะของข้าราชการครูในอำเภอเมือง
สมุทรปราการ สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1. งานนิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อรพิน ปวระบุตร, (2553). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กวัดจระเข้ใหญ่ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ. หลักสูตรครุ
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา.
- อาคม วัชโรตง. (2547). หน้าที่ผู้นำในการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. สงขลา : ภารกิจ
เอกสารและตำรามหาวิทยาลัยทักษิณ .
- อาทิตย์ ชลพันธุ์, (2554). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 1
ศรกิตติวรรณนุสรณ์.ชลบุรี : โรงเรียนเทศบาล 1 ศรกิตติวรรณนุสรณ์
- อำนาจ แกมนิล, (2550). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน
บ้านคลองสิบสาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1.
งานนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Chaplin, E. (1994). **Sociology and visual representation**. London: Rout ledge.
- Drake, Ethelbert L. and William H. Roe. (1986). *The Principal ship*. 3rd ed. New York :
Macmillan, 1986 : 30).
- Krejcie, Robert V. and Morgan , Euryale. (1970,Authumn). **Determining Sample Size for
Research Activities**. In *Tourney of Educational and Psychological Measurement*.

30 (3) : 607-610.

Leeper, S. H., Witherspoon R.L. , and Barbara D. (1984). **Good School for Young Children.**

New York : Maclean Publishing Company.

Liang, P. M. (2001).**Parent'perceived quality and satisfaction with early childhood**

programs : A study of taiwanese parents who have a child enrolled in

kindergarten. Retrieved

March 26, 2002, from <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/3020489>

Maslow, Abraham M. (1954). **Motivation and Personality.** New York : Harper and Row.

McGregor, Douglas M. (1960). **The Human Side of Enterprise.** New York: McGraw-Hill Book

Company.

Morse, Nancy C. (1985). **Satisfaction in the White Collar Job.** Michigan : University of

Michigan.

Quandahl, J. E. (2001) . **The instructional practices of kingdergarten teacher: Effecth on**

student. Retrieved March 30, 2002, from

[Achievement://lip.com/dissertations/fullcit/3003159](http://lip.com/dissertations/fullcit/3003159)

Wolman, B. B. (1973). **Dictionary of behavioral science.** Van No strand : Richard Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แบบสอบถามเพื่อการศึกษา

เลขที่ □□□

เรื่อง

ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาล
ศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

คำอธิบาย

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะสำรวจความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. แบบสอบถามนี้มี 2 ส่วน คือ
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
3. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ เพื่อให้ได้คำตอบที่สมบูรณ์ในการประมวลผล ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบพระคุณ มา ณ โอกาสนี้

นางสาวปณัฐรา จันทร์บุญจันทร์

นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยปทุมธานี

ส่วนที่ 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) หน้าข้อความที่เป็นจริง

1. วุฒิกการศึกษา

- ( ) มัธยมศึกษาตอนปลายหรือต่ำกว่า
- ( ) สูงกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป

ส่วนที่ 2

ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาล
ศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

คำชี้แจง

แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยแบ่งความพึงพอใจเป็น 6 ด้าน คือ การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้านการบูรณาการการเรียนรู้ ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็กโดยพิจารณาว่าท่านมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ทั้ง 6 ด้าน ของโรงเรียนในแต่ละข้อความเพียงใด กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับคะแนนความพึงพอใจที่ท่านเห็นสมควรเพียงระดับเดียว ใน 5 ระดับ ดังต่อไปนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อ	การจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
0	มีการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสม และสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการของเด็ก			✓		

จากตัวอย่าง ข้อ 0 ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 3 แสดงว่า มีความพึงพอใจระดับปานกลาง

ข้อ	การจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม					
1.	โรงเรียนจัดเตรียมหลักสูตร ในการจัดการเรียน การสอน เพื่อมุ่งเน้นพัฒนาการเด็ก ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา					
2.	หลักสูตรมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีการกำหนด เนื้อหาสาระประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อผู้เรียน					
3.	มีการจัดหลักสูตรการเรียนรู้ ให้สามารถดำรง ชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข					
4.	เลือกให้สื่อได้ตรงตามจุดมุ่งหมายและเรื่องที่จะ ทำการสอน					
5.	มีการประเมินพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน อย่างต่อเนื่อง					
6.	มีการนำผลการประเมิน มาปรับปรุงในการจัด กิจกรรม					
7.	มีการประเมินเป็นรายบุคคล ทำอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน การเลือกใช้เครื่องมือและการจด บันทึกลง					
8.	มีการแจ้งผลพัฒนาการให้กับผู้ปกครองได้รับ ทราบอย่างต่อเนื่อง					
	2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
9.	อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน อยู่ในสภาพดี					
10.	โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อมเหมาะสมต่อการ จัดการเรียนการสอน โรงเรียนจัดสภาพแวดล้อม โดยคำนึงถึงหลักพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน					

ข้อ	การจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
11.	อาคารเรียนและอาคารประกอบมีความมั่นคงและแข็งแรง					
12.	ห้องเรียนจัดมุมต่าง ๆ ที่เด็กสามารถเลือกเล่นและทำกิจกรรมได้					
13.	ห้องเรียนสะอาด มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก					
14.	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก					
	3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก					
15.	การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมทั้ง 6 กิจกรรมสำหรับเด็กระดับปฐมวัย					
16.	การส่งเสริมให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง					
17.	จัดกิจกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายในการเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อเล็ก และกล้ามเนื้อใหญ่ให้แข็งแรง					
18.	จัดกิจกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ เด็กมีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ดี ร่าเริงแจ่มใส กล้าแสดงออก มีความมั่นใจมากขึ้น					
19.	จัดกิจกรรมในการส่งเสริมในด้านสังคม เด็กมีพัฒนาการทางด้านสังคมในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น					

ข้อ	การจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
20.	การจัดกิจกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา ส่งเสริมให้เด็กได้ฝึกการสังการ สังเกต การจำแนก การเรียงลำดับเหตุการณ์ การแก้ปัญหาและการใช้เหตุผล					
	4. การบูรณาการการเรียนรู้					
21.	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทดลองปฏิบัติ เรียนรู้ตามความสนใจของเด็ก					
22.	การจัดเตรียมแผนการจัดประสบการณ์ในแต่ละวัน เพื่อให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลาย กิจกรรม หลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์					
23.	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัย และพัฒนาการของเด็กแต่ละบุคคล					
24.	เปิดโอกาสให้เด็กได้เล่นอย่างมีจุดมุ่งหมาย					
	5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก					
25.	ประเมินพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ - จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาอย่างต่อเนื่อง					
26.	มีการประเมินพัฒนาการด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกข้อมูล การรวบรวมผลงานของเด็ก					
27.	การประเมินพัฒนาการ โดยพิจารณาจากแฟ้มผลงานของเด็กในการทำผลงานต่าง ๆ					
28.	มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบถึงพัฒนาการของเด็กระดับปฐมวัย					

ข้อ	การจัดการศึกษาปฐมวัย	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
29.	การจัดแสดงผลงานของเด็ก โดยเปิดโอกาสผู้ปกครองเข้ามาเยี่ยมชมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริงตามพัฒนาการของเด็กแต่ละคน					
	6. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก					
30.	โรงเรียนมีการสร้างความสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกัน ระหว่าง บ้าน โรงเรียน และชุมชน เพื่อให้โรงเรียนรู้จักบ้านและชุมชนดีขึ้น					
31.	โรงเรียนจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสารและการดำเนินงานของโรงเรียน เช่น จุลสาร จดหมายข่าว แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์					
32.	โรงเรียนจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจในเรื่อง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ ใน ทุกภาคเรียน ๆ ละ 1 ครั้ง					
33.	โรงเรียนเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น เช่น กิจกรรมวันแม่, วันพ่อ, งานโรงเรียน เป็นต้น					
34.	โรงเรียนได้ส่งผู้บริหารและครูได้เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในโอกาสต่าง ๆ					
35.	โรงเรียนรายงานผลการพัฒนาการของนักเรียนเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ					

ขอขอบคุณในความร่วมมืออย่างดียิ่ง

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ – สกุล	นางสาวปณัฐฐา จันทร์บุญจันทร์
วัน เดือน ปี เกิด	11 ตุลาคม 2532
ภูมิลำเนา	อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 27120
สถานที่อยู่อาศัย	64 หมู่ 4 ตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 27120
E-mail Address	PS_1112@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2556	ปริญญาตรี ศึกษาศาสตรบัณฑิต การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2560	ปริญญาโท ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยปทุมธานี

ประวัติการทำงาน

2556 – ปัจจุบัน	ครู โรงเรียนอนุบาลศรีวัฒนาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
-----------------	---